

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SU NEKILNOJAMUOJU TURTU SUSIJUSIO KREDITO
ĮSTATYMAS**

2016 m. lapkričio 10 d. Nr. XII-2769
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo paskirtis – nustatyti su nekilnojamoju turtu susijusio kredito teikimo sąlygas ir informavimo apie šias sąlygas reikalavimus, kredito davėjo, kredito tarpininko ir tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus pareigas bei atsakomybę vykdant šiame įstatyme numatytą veiklą.

2. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Įstatymo taikymo sritis

1. Šis įstatymas taikomas:

1) kredito sutartims, pagal kurias kredito gavėjo įsipareigojimų įvykdymas užtikrinamas nekilnojamojo turto hipoteka arba su nekilnojamoju turtu susijusia teise;

2) kredito sutartims, kurių paskirtis – įgyti arba išlaikyti teisę į žemės arba kito esamo ar projektuojamo nekilnojamojo turto nuosavybę;

3) sutartims ar jų grupei, pagal turinį ir (arba) sudarymo tikslą priskirtinoms šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytoms kredito sutartims.

2. Šis įstatymas netaikomas:

1) kredito sutartims, pagal kurias kreditas suteikiamas ne kredito gavėjams;

2) kredito sutartims, pagal kurias darbdavys, kai kredito teikimo veikla sudaro nepagrindinę jo veiklos dalį, suteikia darbuotojams kreditą be palūkanų arba už mažesnę negu rinkoje vyraujanti bendros kredito kainos metinę normą ir kurios nėra siūlomos visuomenei;

3) kredito sutartims, pagal kurias kreditas suteikiamas be palūkanų ir jokių kitų mokesčių, išskyrus tuos, kuriais padengiamos tiesiogiai su kredito užtikrinimu susijusios išlaidos;

- 4) sąskaitos kreditavimo sutartims, kai kreditas turi būti gražintas per vieną mėnesį;
- 5) kredito sutartims, kurios yra sudaromos pagal susitarimą, pasiektą teisme arba viešojo administravimo institucijoje;
- 6) kredito sutartims, kurios sudaromos pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymą;
- 7) kitoms, negu šios dalies 6 punkte nurodytos, kredito sutartims, pagal kurias teisės aktu nustatytais atvejais, kai siekiama bendro intereso, tam tikrai ribotai visuomenės daliai suteikiamas kreditas taikant mažesnę negu rinkoje vyraujanti palūkanų normą arba visai nemokant palūkanų, arba kitomis sąlygomis, kurios būtų palankesnės kredito gavėjui negu rinkoje vyraujančios sąlygos, ir taikant ne didesnę negu rinkoje vyraujanti palūkanų normą, išskyrus šio įstatymo 4 ir 7 straipsniuose nustatytus reikalavimus, kurie taikomi šiame punkte nurodytoms kredito sutartims.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Bendra kredito gavėjo mokama suma** – bendros kredito sumos ir bendros kredito kainos suma.
2. **Bendra kredito kaina** – kredito gavėjo išlaidos, susijusios su kreditu (palūkanos, komisinis atlyginimas, turto vertinimo išlaidos, kai toks vertinimas būtinas kreditui gauti), taip pat įkeisto nekilnojamojo turto draudimo išlaidos, jeigu privaloma sudaryti draudimo sutartį siekiant gauti kreditą arba taikyti kredito sutarčiai skelbiamas nuostatas ir sąlygas, mokėjimo priemonių, skirtų mokejimo operacijoms ir kredito lėšoms išmokėti, išlaidos ir bet kurios kitos su kredito sutartimi susijusios išlaidos, kurias kredito gavėjas turi sumokėti ir kurios yra žinomos kredito davėjui arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriui, bet neįskaitant atlyginimo notarui ir netesybų už kredito sutartyje nustatytų įsipareigojimų nevykdymą ir kitų išlaidų, susijusių su nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą registravimu.
3. **Bendra kredito suma** – kredito suma, kuria galima naudotis pagal kredito sutartį.
4. **Bendros kredito kainos metinė norma** – bendra kredito kaina, išreiškiama metine bendros kredito sumos procentine dalimi, kuri kiekvienais metais yra lygi dabartinei visų būsimų arba esamų kredito davėjo arba paskolos davėjo ir kredito gavėjo sutartų įsipareigojimų (išmokėtos kredito sumos, kredito įmokų ir kitų susijusių mokėjimų) vertei.
5. **Buveinės valstybė narė** – valstybė narė, kurioje yra:
 - 1) pagrindinę veiklos dalį sudarančios kredito tarpininko veiklos vietos adresas, kai kredito tarpininkas yra fizinis asmuo;

2) kredito davėjo arba kredito tarpininko, kai jis yra juridinis asmuo, registruota buveinė arba, jeigu pagal savo valstybės narės teisę kredito davėjas arba kredito tarpininkas registruotos buveinės neturi, – valstybė narė, kurioje yra jo pagrindinė buveinė.

6. Darbuotojas – fizinis asmuo, kuris:

1) darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais yra susijęs su kredito davėju, kredito tarpininku arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriumi ir vykdydamas savo funkcijas tiesiogiai dalyvauja veikloje, kuriai taikomas šis įstatymas, arba palaiko ryšius su kredito gavėjais vykdant kredito teikimo veiklą, kuriai taikomas šis įstatymas;

2) tiesiogiai vadovauja šios dalies 1 punkte nurodytiems asmenims arba prižiūri jų darbą.

7. Fiksuotoji kredito palūkanų norma – kredito palūkanų norma, kuri nėra keičiama visą kredito sutarties galiojimo laikotarpį.

8. Kintamoji kredito palūkanų norma – kredito palūkanų norma, kuri reguliariai arba pagal kredito sutartyje numatytas sąlygas ir terminus keičiama kredito sutarties galiojimo laikotarpiu.

9. Konsultacinės kredito teikimo paslaugos – asmeninių rekomendacijų kredito gavėjui teikimo dėl vieno ar daugiau sandorių, susijusių su kredito sutartimis, veikla, kuri yra atskirta nuo kredito davėjo, tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus ir kredito tarpininko veiklos.

10. Kreditingumo vertinimas – galimybės vykdyti skolinius įsipareigojimus, prisiimtus sudarant kredito sutartį, vertinimas.

11. Kredito davėjas – asmuo, išskyrus fizinį asmenį ir pelno nesiekiantį juridinį asmenį, kuris verslo tikslais teikia arba įsipareigoja suteikti kreditą.

12. Kredito davėjų arba tarpusavio skolinimo platformos operatorių grupė (toliau – grupė) – kredito davėjų grupė arba tarpusavio skolinimo platformos operatorių grupė, kurių finansinės ataskaitos turi būti sujungiamos ir teikiamos kaip įmonių grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme.

13. Kredito gavėjas – fizinis asmuo, kuris siekia sudaryti arba sudaro kredito sutartį asmeninėms, šeimos, namų ūkio, bet ne verslo ar profesinėms reikmėms.

14. Kredito ir kitų finansinių produktų ar paslaugų grupavimas (toliau – grupavimas) – kredito ir kitų finansinių produktų ar paslaugų sujungimas į grupę, kai kredito sutartis su kredito gavėju gali būti sudaroma ir atskirai nuo kitų finansinių produktų ar paslaugų, tačiau nebūtinai tomis pačiomis sąlygomis, negu siūloma kreditą sujungus kartu su papildomomis paslaugomis į grupę.

15. **Kredito ir kitų finansinių produktų ar paslaugų siejimas** (toliau – siejimas) – kredito ir kitų finansinių produktų ar paslaugų sujungimas į grupę, kai kredito gavėjas negali atskirai sudaryti vien tik kredito sutarties.

16. **Kredito įstaiga** – kaip tai apibrėžta 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 dėl pradžios reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL 2013 L 176, p. 1) 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte.

17. **Kredito palūkanų norma** – metinė palūkanų norma, išreiškiama fiksuotuoju arba kintamuoju procentiniu dydžiu, taikomu išmokėtai kredito daliai.

18. **Kredito sutartis** – sutartis, pagal kurią kredito davėjas arba paskolos davėjas teikia arba įsipareigoja suteikti kredito gavėjui kreditą atidėtojo mokėjimo, paskolos ar kito panašaus finansinio susitarimo forma.

19. **Kredito tarpininkas** – fizinis arba juridinis asmuo, kuris, veikdamas ne kaip kredito davėjas, tarpusavio skolinimo platformos operatorius arba notaras, kredito gavėją tiesiogiai ar netiesiogiai pristato kredito davėjui, kredito tarpininkui arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriumi ir kuris verslo arba profesijos tikslais už atlygį, mokamą pinigais arba bet kuria kita sutarta finansinio atlygio forma, atlieka bent vieną iš šių veiksmų:

- 1) pateikia arba siūlo kredito sutartį kredito gavėjui;
- 2) padeda kredito gavėjui atlikti kitus, negu šios dalies 1 punkte nurodyti, su kredito gavimu susijusius veiksmus prieš sudarant kredito sutartį;
- 3) kredito davėjo arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus vardu sudaro kredito sutartį su kredito gavėju.

20. **Kredito tarpininko atstovas** – fizinis arba juridinis asmuo, vykdamas šio straipsnio 19 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytą veiklą ir veikiantis tik vieno kredito tarpininko vardu ir visiškai bei sąlygiškai jo atsakomybe.

21. **Kredito užsienio valiuta sutartis** – kredito sutartis, kai kreditas yra išreikštas kita valiuta negu:

- 1) valiuta, kuria kredito gavėjas gauna pajamas arba kuria išreikštas turtas, iš kurio bus grąžinamas kreditas, arba
- 2) valstybės narės, kurioje kredito gavėjas nuolat gyvena, valiuta.

22. **Papildoma kredito teikimo paslauga** – paslauga, kuri papildomai siūloma kredito gavėjui kartu su kredito sutartimi.

23. **Paskolos davėjas** – fizinis asmuo, kuris per tarpusavio skolinimo platformą teikia arba įsipareigoja suteikti kreditą kredito gavėjui.

24. **Patvarioji laikmena** – laikmena (kompiuterio diskelis, vienkartinio įrašymo kompaktinis diskas (CD), universalusis skaitmeninis (optinis) diskas (DVD), kredito gavėjo kompiuterio standusis diskas, kuriame įrašytas elektroninis paštas ir kita, išskyrus interneto svetaines, jeigu jos neatitinka šioje dalyje nurodytų patvariosios laikmenos požymių), kuri suteikia galimybę kredito gavėjui ateityje pasinaudoti nepakitusia joje laikoma informacija ir galimybę jam skirtą informaciją laikyti tiek laiko, kiek reikia pagal informacijos paskirtį, ir taip, kad ja būtų galima pasinaudoti ateityje ir kad būtų galima laikomą informaciją atkurti jos nepakeičiant.

25. **Priežiūros institucija** – Lietuvos bankas, šio ir kitų finansų rinkų veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatyta tvarka vykdomas kredito davėjų, kredito tarpininkų ir tarpusavio skolinimo platformos operatorių veiklos priežiūros funkcijas.

26. **Priimančioji valstybė narė** – valstybė narė, kuri nėra buveinės valstybė narė ir kurioje kredito davėjas arba kredito tarpininkas turi filialą arba teikia paslaugas neįsteigęs filialo.

27. **Priklausomas kredito tarpininkas** – kredito tarpininkas, kuris veikia:

- 1) vieno kredito davėjo vardu ir visiškai jo atsakomybe;
- 2) vienos kredito davėjų grupės vardu ir visiškai jos atsakomybe arba
- 3) kredito davėjų ar jų grupių, kurie nesudaro daugumos kredito rinkoje, vardu ir visiškai jų atsakomybe.

28. **Tarpusavio skolinimas** – veikla, kai per tarpusavio skolinimo platformą paskolos davėjas teikia arba įsipareigoja suteikti kreditą kredito gavėjui.

29. **Tarpusavio skolinimo platforma** – tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus administruojama informacinė sistema, per kurią vykdomas tarpusavio skolinimas.

30. **Tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus vadovas** – tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus teisinę formą reglamentuojančiame įstatyme ir jo steigimo dokumentuose nurodytas vadovas, valdymo ar kito organo (išskyrus dalyvių susirinkimą) narys.

31. **Tarpusavio skolinimo platformos operatorius** – juridinis asmuo, išskyrus pelno nesiekiantį juridinį asmenį, kuris administruoja tarpusavio skolinimo platformą.

32. **Vadovas** – kredito davėjo ar kredito tarpininko, kai jis yra juridinis asmuo, teisinę formą reglamentuojančiame įstatyme ir jo steigimo dokumentuose nurodytas juridinio asmens vadovas, valdymo ar kito organo (išskyrus dalyvių susirinkimą) narys.

33. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, taip pat Europos ekonominės erdvės valstybė.

34. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių, priklausančių finansų konglomeratui,

papildomos priežiūros įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme ir Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatyme.

II SKYRIUS

INFORMAVIMAS PRIEŠ SUDARANT KREDITO SUTARTĮ

4 straipsnis. Kredito sutarties reklamai ir rinkodarai taikomi reikalavimai

1. Kredito sutarties reklama, įskaitant rinkodaros pranešimus (toliau – kredito sutarties reklama), turi būti teisinga, aiški ir neklaidinanti. Kredito sutarties reklamoje draudžiama naudoti formuluotes, galinčias kredito gavėjui sukelti nepagrįstų lūkesčių dėl kredito prieinamumo arba kainos.

2. Kredito sutarties reklamoje, kurioje nurodoma kredito palūkanų norma arba bet kokios su kreditu susijusios išlaidos, turi būti aiškiai, glaustai ir gerai matomu būdu nurodyta ši informacija:

1) kredito davėjo arba kredito tarpininko pavadinimas arba, kai kredito tarpininkas yra fizinis asmuo, – jo vardas ir pavardė;

2) informacija, kad įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas bus užtikrintas nekilnojamojo turto hipoteka arba su nekilnojamoju turtu susijusia teise, jeigu pagal kredito sutartį reikalaujama tokio įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo;

3) kredito palūkanų norma, nurodant, ar ji yra fiksuotoji, kintamoji arba abiejų normų derinys, ir informacija apie išlaidas, įtrauktas į bendrą kredito kainą;

4) bendra kredito suma;

5) bendros kredito kainos metinė norma, kuri kredito sutarties reklamoje turi būti nurodoma bent tokiu pačiu gerai matomu būdu, kaip ir bet kuri kredito palūkanų norma;

6) jeigu taikoma, kredito sutarties trukmė;

7) jeigu taikoma, bendra kredito gavėjo mokama suma;

8) jeigu taikoma, kredito įmokų suma ir skaičius;

9) įspėjimas dėl rizikos prarasti nuosavybės teisę į įkeistą nekilnojamąjį turtą, jeigu kredito gavėjas nevykdo ar netinkamai vykdo kredito sutartį ir jeigu reikalaujama įkeisti nekilnojamąjį turtą;

10) įspėjimas, kad valiutos kurso svyravimai gali turėti įtakos kredito gavėjo mokamai sumai, jeigu siūloma sudaryti kredito užsienio valiuta sutartį.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija, išskyrus 1, 2 ir 10 punktus, turi būti pateikiama tipiniame pavyzdyje, parengtame pagal priežiūros institucijos nustatytus kriterijus.

4. Jeigu siūlomam kreditui gauti arba skelbiamoms kredito sutarties nuostatomis ir sąlygoms taikyti privaloma sudaryti įkeičiamo nekilnojamojo turto draudimo sutartį ir draudimo paslaugų kainos negalima nustatyti iš anksto, nurodant bendros kredito kainos metinę normą, turi būti aiškiai, glaustai ir gerai matomoje vietoje nurodyta pareiga papildomai sudaryti įkeičiamo nekilnojamojo turto draudimo sutartį.

5. Šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodyta informacija turi būti lengvai įskaitoma arba aiškiai girdima, atsižvelgiant į kredito sutarties reklamos skleidimo būdą.

6. Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo nuostatos kredito sutarties reklamai taikomos tiek, kiek to nereglamentuoja šio straipsnio nuostatos.

7. Priežiūros institucija detalizuoja šiame straipsnyje nurodytus kredito sutarties reklamos reikalavimus.

5 straipsnis. Siejimas ir grupavimas

1. Kredito davėjas turi teisę taikyti grupavimą.

2. Siejimas yra draudžiamas, išskyrus šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytas išimtis.

3. Kredito davėjas turi teisę reikalauti, kad kredito gavėjas, sudarydamas kredito sutartį, sudarytų nekilnojamojo turto, kurio hipoteka užtikrinamas įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas, draudimo sutartį. Šiuo atveju kredito gavėjas turi teisę sudaryti draudimo sutartį su kita, negu kredito davėjo pasiūlyta, draudimo įmone, jeigu ta draudimo sutartimi suteikiama draudimo apsauga yra lygiavertė draudimo apsaugai, kurią suteiktų kredito davėjo pasiūlytos draudimo įmonės draudimo sutartis.

4. Kredito davėjas turi teisę reikalauti, kad kredito gavėjas, sudarydamas kredito sutartį, turėtų riboto naudojimo mokėjimo sąskaitą, skirtą gražinamoms kredito lėšoms kaupti ir (arba) kreditui administruoti. Tokia mokėjimo sąskaita atidaroma, tvarkoma, uždaroma ir su ja susijusios paslaugos, skirtos gražinamoms kredito lėšoms kaupti ir (arba) kreditui administruoti, turi būti teikiamos nemokamai.

6 straipsnis. Bendro pobūdžio informacijai taikomi reikalavimai

Kredito davėjas ir kredito tarpininkas, jeigu kredito sutartį siūlo sudaryti kredito tarpininkas, privalo užtikrinti, kad kredito gavėjui visada būtų aiškiai ir suprantamai pateikta bendro pobūdžio informacija apie siūlomas kredito sutartis. Bendro pobūdžio informacija kredito

gavėjui turi būti prieinama elektronine forma ir kredito gavėjo prašymu pateikiama raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje. Turi būti nurodyta tokia bendro pobūdžio informacija apie kredito sutartį:

- 1) kredito davėjo arba kredito tarpininko pavadinimas, buveinės adresas; kai kredito tarpininkas yra fizinis asmuo, – jo vardas, pavardė, veiklos vietos adresas;
- 2) tikslai, kuriems gali būti naudojamas kreditas;
- 3) įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo užtikrinimo formos, įskaitant galimybę įkeisti kitoje valstybėje narėje esantį nekilnojamąjį turtą, jeigu tokia galimybė yra;
- 4) galima kredito sutarties trukmė;
- 5) siūlomos kredito palūkanų normos (fiksuojoji, kintamoji) arba jų derinys, pateikiant trumpus fiksuotosios kredito palūkanų normos ir kintamosios kredito palūkanų normos aprašymus, nurodant esminius šių kredito palūkanų normų skirtumus, sandarą ir jų apskaičiavimo tvarką bei nurodant galimas pasekmes kredito gavėjui;
- 6) užsienio valiuta arba valiutos, įskaitant pasekmių kredito gavėjui paaiškinimą, jeigu kreditas gali būti teikiamas užsienio valiuta;
- 7) bendros kredito sumos, bendros kredito kainos, bendros kredito gavėjo mokamos sumos ir bendros kredito kainos metinės normos tipinis pavyzdys;
- 8) kitos galimos su kredito sutarties sudarymu susijusios išlaidos, neįtrauktos į bendrą kredito kainą;
- 9) įvairios galimybės grąžinti kreditą kredito davėjui arba paskolos davėjui, įskaitant kredito įmokų skaičių, periodiškumą ir sumą;
- 10) aiškus ir glaustas teiginys, kad kredito sutarties sąlygų vykdymas neužtikrina, kad bus grąžinta bendra kredito suma pagal kredito sutartį, jeigu sutartyje numatytas bendros kredito sumos grąžinimo atidėjimas;
- 11) su kredito grąžinimu nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui susijusių sąlygų aprašymas;
- 12) ar būtinas turto vertinimas ir, jeigu būtina, kas privalo užtikrinti, kad būtų atliktas turto vertinimas, ir ar kredito gavėjas turės su tuo susijusių išlaidų bei kredito gavėjo teisė pasirinkti šio įstatymo 14 straipsnyje nustatytus reikalavimus atitinkančius nepriklausomą turto arba verslo vertinimo įmonę ar turto arba verslo vertintoją, jeigu kredito davėjas reikalauja atlikti nepriklausomą įkeičiamo nekilnojamojo turto vertinimą;
- 13) ar privaloma sudaryti įkeičiamo nekilnojamojo turto draudimo sutartį, siekiant gauti kreditą skelbiamomis sąlygomis. Jeigu kredito davėjas siūlo sudaryti draudimo sutartį su viena ar keliomis konkrečiomis draudimo įmonėmis, turi būti pateiktas paaiškinimas, kad kredito gavėjas turi teisę sudaryti draudimo sutartį su kita, negu kredito davėjo pasiūlyta, draudimo įmone, jei ta

draudimo sutartimi suteikiama draudimo apsauga yra lygiavertė draudimo apsaugai, kurią suteiktų kredito davėjo pasiūlytos draudimo įmonės draudimo sutartis;

14) bendro pobūdžio įspėjimas dėl galimo įsipareigojimų pagal kredito sutartį neįvykdymo pasekmių;

15) kai kredito sutartis susieta su lyginamuoju indeksu, kaip jis apibrėžtas 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1011 dėl indeksų, kurie kaip lyginamieji indeksai naudojami finansinėse priemonėse ir finansinėse sutartyse arba siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, kuriuo iš dalies keičiami direktyvos 2008/48/EB ir 2014/17/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 596/2014, 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte, pateikiami lyginamųjų indeksų ir jų administratorių pavadinimai ir nurodomas galimas poveikis kredito gavėjui.

7 straipsnis. Standartinė informacija apie kreditą ir įpareigojantis pasiūlymas suteikti kreditą

1. Kredito davėjas ir, jeigu yra, kredito tarpininkas iki kredito sutarties sudarymo pateikia kredito gavėjui jam pritaikytą standartinę informaciją apie kreditą, leidžiančią palyginti skirtingus kredito davėjų pasiūlymus suteikti kreditą, įvertinti jų pasekmes ir priimti informacija pagrįstą sprendimą dėl kredito sutarties sudarymo (toliau – standartinė informacija apie kreditą).

2. Standartinė informacija apie kreditą turi būti pateikta:

1) nedelsiant, kai kredito gavėjas pagal šio įstatymo 13 straipsnį pateikia reikalaujamą informaciją apie savo poreikius, finansinę padėtį ir pageidavimus, ir

2) ne vėliau kaip iki kredito sutarties sudarymo apsvaistymo laikotarpio (toliau – apsvaistymo laikotarpis) pradžios.

3. Standartinė informacija apie kreditą turi būti pateikiama priežiūros institucijos nustatyta standartinės informacijos apie kreditą forma raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje. Visa papildoma informacija, kurią kredito davėjas arba kredito tarpininkas pateikia kredito gavėjui, turi būti pateikta atskiru dokumentu, kuris gali būti pridedamas prie standartinės informacijos apie kreditą.

4. Kredito davėjas ir (arba) kredito tarpininkas, pateikdami kredito gavėjui įpareigojantį pasiūlymą suteikti kreditą, kuris privalo būti pateikiamas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje, kartu turi pateikti standartinę informaciją apie kreditą, kai:

1) standartinė informacija apie kreditą kredito gavėjui nebuvo pateikta anksčiau arba

2) įpareigojančio pasiūlymo suteikti kreditą turinys skiriasi nuo standartinės informacijos apie kreditą, nurodytos anksčiau pateiktoje standartinėje informacijoje apie kreditą.

5. Jeigu įpareigojančiame pasiūlyme suteikti kreditą nurodyta kredito palūkanų norma arba kitos su kredito sutartimi susijusios išlaidos yra nustatomos remiantis susijusių obligacijų arba kitų ilgalaikių finansavimo priemonių pardavimo rezultatais, pagal kredito sutartį taikoma kredito palūkanų norma arba kitos su kredito sutartimi susijusios išlaidos gali skirtis nuo nurodytųjų įpareigojančiame pasiūlyme, atsižvelgiant į susijusių obligacijų arba kitų ilgalaikių finansavimo priemonių vertę.

6. Kai kredito sutartis sudaroma naudojant nuotolinio ryšio priemones, laikoma, kad reikalavimai dėl informacijos teikimo kredito gavėjui, nustatyti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 36 straipsnio 5–9 ir 15 dalyse, yra įvykdyti, jeigu iki kredito sutarties sudarymo kredito gavėjui buvo pateikta standartinė informacija apie kreditą pagal šio straipsnio nuostatas.

7. Jeigu su kredito gavėju bendraujama telefonu, kaip nustatyta Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 36 straipsnio 12 ir 13 dalyse, jam būtinai turi būti pateikta bent informacija apie pagrindinius kredito ypatumus, kredito palūkanų normą ir kitas išlaidas, kredito įmokų mokėjimo periodiškumą ir skaičių bei kiekvienos kredito įmokos sumą.

8. Kredito davėjas ir (arba) kredito tarpininkas, pateikdami kredito gavėjui įpareigojantį pasiūlymą suteikti kreditą, kredito gavėjo prašymu kartu neatlygintinai pateikia kredito sutarties projekto kopiją.

8 straipsnis. Apsvarstymo laikotarpis

1. Kredito davėjas privalo kredito gavėjui suteikti ne trumpesnę kaip 30 dienų apsvartymo laikotarpį, skirtą informacija pagrįstam sprendimui dėl kredito sutarties sudarymo priimti. Kredito gavėjas gali sudaryti kredito sutartį per trumpesnę, negu kredito davėjo suteiktas, apsvartymo laikotarpį. Apsvarstymo laikotarpiu kredito davėjo įpareigojantis pasiūlymas suteikti kreditą įpareigoja kredito davėją sudaryti kredito sutartį pasiūlyme nustatytomis sąlygomis, jeigu kredito gavėjas nusprendžia sudaryti kredito sutartį. Kredito davėjo įsipareigojimas sudaryti kredito sutartį netaikomas, jeigu paaiškėja, kad kredito gavėjo pagal šio įstatymo 13 straipsnį pateikta informacija yra neišsami, neteisinga arba netikslė.

2. Apsvarstymo laikotarpis pradamas skaičiuoti kitą dieną po tos dienos, kai kredito davėjas pateikia kredito gavėjui įpareigojantį pasiūlymą suteikti kreditą.

9 straipsnis. Informavimo reikalavimai kredito tarpininkui

1. Per protingą terminą, pakankamą susipažinti su pateikta informacija, iki bet kurio iš šio įstatymo 3 straipsnio 19 dalyje nustatyto kredito tarpininko veiksmo atlikimo kredito tarpininkas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikia kredito gavėjui šią informaciją:

1) kredito tarpininko, kai jis yra juridinis asmuo, pavadinimą, buveinės adresą; kai kredito tarpininkas yra fizinis asmuo, – jo vardą, pavardę, veiklos vietos adresą;

2) viešąjį sąrašą, kuriame jis įrašytas, ir nuorodą į jį; informaciją, ar kredito tarpininkas teikia paslaugas veikdamas išimtinai vieno ar kelių kredito davėjų vardu ir interesais. Kai kredito tarpininkas veikia išimtinai vieno ar kelių kredito davėjų vardu ir interesais, jis privalo nurodyti to kredito davėjo (davėjų) pavadinimą (pavadinimus). Kredito tarpininkas turi teisę nurodyti, kad jis yra nepriklausomas, jeigu jo veikla atitinka šio įstatymo 36 straipsnio 5 dalyje nustatytas sąlygas;

3) ar kredito tarpininkas teikia konsultacines kredito teikimo paslaugas (toliau – konsultacinė paslauga);

4) komisinį atlyginimą už kredito tarpininko teikiamas paslaugas, kai tarpininkas taiko komisinį atlyginimą kredito gavėjui už teikiamas paslaugas, arba, jeigu to neįmanoma nurodyti, – komisinio atlyginimo apskaičiavimo tvarką;

5) procedūras, pagal kurias kredito gavėjas arba kitas suinteresuotas asmuo gali pateikti skundą dėl kredito tarpininko veiksmų, ir prireikus – neteisminio ginčų nagrinėjimo ir teisių gynimo priemonės;

6) komisinį atlyginimą arba bet kurią kitą sutartą finansinio atlygio formą, jeigu juos kredito davėjas arba trečioji šalis moka kredito tarpininkui už paslaugas, susijusias su kredito sutartimi, ir, jeigu žinoma, jų sumą. Kai informacijos kredito gavėjui pateikimo metu tiksli suma nėra žinoma, kredito tarpininkas informuoja kredito gavėją, kad faktinė suma bus nurodyta teikiant standartinę informaciją apie kreditą.

2. Kai kredito tarpininkas ima komisinį atlyginimą iš kredito gavėjo ir papildomai gauna komisinį atlyginimą iš kredito davėjo arba trečiosios šalies, kredito tarpininkas turi paaiškinti kredito gavėjui, ar kredito davėjo mokamas komisinis atlyginimas bus iš dalies arba visiškai išskaičiuotas iš komisinio atlyginimo, kurį turi sumokėti kredito gavėjas.

3. Kredito tarpininkas privalo pranešti kredito davėjui apie kredito gavėjo mokamą komisinį atlyginimą kredito tarpininkui už jo paslaugas, kai toks atlyginimas mokamas, kad būtų tinkamai apskaičiuota bendros kredito kainos metinė norma.

10 straipsnis. Tinkami paaiškinimai

Prieš sudarant kredito sutartį kredito davėjas ir, kai kredito sutartį siūlo sudaryti kredito tarpininkas, kredito tarpininkas privalo žodžiu arba raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikti kredito gavėjui tinkamus paaiškinimus apie siūlomas kredito sutarties sąlygas ir papildomas kredito teikimo paslaugas (toliau – papildoma paslauga), kad šis galėtų

įvertinti, ar siūloma kredito sutartis ir papildomos paslaugos atitinka jo poreikius ir finansinę padėtį. Paaiškinimai apima:

- 1) ikisutartinės informacijos, nurodytos šio įstatymo 7 ir 9 straipsniuose, turinio paaiškinimus;
- 2) siūlomų finansinių produktų ypatybių paaiškinimus;
- 3) konkretaus poveikio, kurį siūlomi finansiniai produktai gali sukelti kredito gavėjui, įskaitant įsipareigojimų pagal kredito sutartį nevykdymo pasekmes, paaiškinimus;
- 4) kai kredito gavėjui siūlomas grupavimas, – paaiškinimus, ar galima atskirai nutraukti sutartį dėl kiekvienos po grupavimo į kredito sutarties ir kitų finansinių produktų ar paslaugų grupę įtrauktos sudedamosios dalies ir kokios būtų sutarties nutraukimo pasekmės kredito gavėjui;
- 5) kai privaloma sudaryti įkeičiamo nekilnojamojo turto draudimo sutartį, – paaiškinimą, kad kredito gavėjas turi teisę sudaryti draudimo sutartį su kita, negu kredito davėjo pasiūlyta, draudimo įmone, jeigu ta draudimo sutartimi suteikiama draudimo apsauga yra lygiavertė draudimo apsaugai, kurią suteiktų kredito davėjo pasiūlytos draudimo įmonės draudimo sutartis.

III SKYRIUS

BENDRA KREDITO KAINA IR KREDITO GAVĖJO KREDITINGUMAS

11 straipsnis. Bendros kredito kainos metinės normos apskaičiavimas

1. Bendros kredito kainos metinė norma apskaičiuojama remiantis prielaida, kad kredito sutartis galios sutartą laikotarpį ir kad kredito gavėjas, kredito davėjas ir paskolos davėjas vykdys savo įsipareigojimus pagal kredito sutartyje nustatytas sąlygas ir terminus.

2. Tais atvejais, kai į kredito sutartį įtrauktos sąlygos, pagal kurias leidžiami kredito palūkanų normos ar kitų išlaidų, įskaičiuojamų į bendros kredito kainos metinę normą, pokyčiai, kurių negalima kiekybiškai įvertinti apskaičiavimo metu, bendros kredito kainos metinė norma apskaičiuojama remiantis prielaida, kad kredito palūkanų norma ir kitos išlaidos išliks tokios pačios kaip kredito sutarties sudarymo metu.

3. Kai pagal kredito sutartį kredito palūkanų norma nustatoma ne trumpesniam negu penkerių metų pradiniam laikotarpiui ir šio laikotarpio pabaigoje nustatoma nauja kredito palūkanų norma tolesniam konkrečiam laikotarpiui, papildoma paaiškinamoji bendros kredito kainos metinė norma, kuri turi būti nurodyta pateikiant standartinę informaciją apie kreditą, apima tik pradinį kredito palūkanų normos galiojimo laikotarpį ir yra apskaičiuojama darant prielaidą, kad kredito palūkanų normos galiojimo laikotarpio pabaigoje grąžinama likusi kredito dalis.

4. Jeigu pagal kredito sutartį leidžiama keisti kredito palūkanų normą, pateikdami standartinę informaciją apie kreditą, kredito davėjas ir (arba) kredito tarpininkas turi informuoti kredito gavėją apie galimą pakeitimų poveikį kredito įmokoms ir bendros kredito kainos metinei normai, nurodydami papildomą paaiškinamąją bendros kredito kainos metinę normą, kuri rodo galimą riziką, susijusią su kredito palūkanų normos padidėjimu. Jeigu kredito palūkanų normos dydis nėra ribojamas, ši informacija pateikiama kartu įspėjant, kad bendra kredito kaina, kurią rodo bendros kredito kainos metinė norma, gali pasikeisti. Ši nuostata netaikoma šio straipsnio 3 dalyje nurodytoms sutartims, kai teikiant standartinę informaciją apie kreditą pateikiama papildoma paaiškinamoji bendros kredito kainos metinė norma.

5. Priežiūros institucija detalizuoja bendros kredito kainos metinės normos apskaičiavimo tvarką.

12 straipsnis. Pareiga įvertinti kredito gavėjo kreditingumą

1. Prieš kredito sutarties sudarymą kredito davėjas, vadovaudamasis atsakingojo skolinimo principais ir pagal šio straipsnio 11 dalį priimtu priežiūros institucijos teisės aktu, privalo atlikti išsamų kredito gavėjo kreditingumo vertinimą. Kredito davėjas, atlikdamas kredito gavėjo kreditingumo vertinimą, turi atlikti ir kredito gavėjo sutuoktinio kreditingumo vertinimą, išskyrus atvejus, kai kreditas suteikiamas asmeniniams kredito gavėjo poreikiams ir vertinami visi finansiniai įsipareigojimai ir asmeninės kredito gavėjo pajamos.

2. Kreditingumo vertinimas turi būti grindžiamas šiais atsakingojo skolinimo principais:

1) kredito davėjas, prieš priimdamas sprendimą suteikti kreditą kredito gavėjui, įvertina kredito gavėjo kreditingumą, atsižvelgdamas į veiksnius, kurie svarbūs tikrinant, ar kredito gavėjas galės vykdyti įsipareigojimus pagal kredito sutartį, ypač į tokius kaip kredito gavėjo tvarios pajamos, jo kredito istorija, pajamų kitimo (augimo ir mažėjimo) galimybė, visi turimi finansiniai įsipareigojimai;

2) skolinimas grindžiamas kredito gavėjo finansinių įsipareigojimų pagal kredito ir kitas sutartis ir pajamų santykio ribojimu;

3) skolinimas grindžiamas bendros kredito sumos ir įkeičiamo nekilnojamojo turto rinkos vertės arba kainos santykio ribojimu ir (arba) bendros kredito sumos ir įsigyjamo nekilnojamojo turto rinkos vertės arba kainos santykio ribojimu;

4) skolinimas grindžiamas kredito sutarties trukmės ribojimu ir reguliariomis likusią grąžinti kredito sumą mažinančiomis kredito įmokomis.

3. Kredito davėjas, vadovaudamasis atsakingojo skolinimo principais ir pagal šio straipsnio 11 dalį priimtu priežiūros institucijos teisės aktu, privalo patvirtinti kredito gavėjų kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo taisykles, kuriose būtų nustatytos kreditingumo

vertinimo procedūros ir nurodyta informacija, kuria remiantis atliekamas kreditingumo vertinimas, ir jų laikytis vykdydamas kredito teikimo veiklą. Kredito davėjas privalo kreditingumo vertinimo metu surinktą (vertintą) informaciją, duomenis ir dokumentus saugoti 10 metų nuo įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo dienos, jeigu kiti teisės aktai, reglamentuojantys asmens duomenų teisinę apsaugą ir dokumentų saugojimą, nenustato ilgesnio dokumentų saugojimo termino.

4. Kreditingumo vertinimas neturi būti grindžiamas vien tik tuo, kad įkeičiamo nekilnojamojo turto vertė viršija bendrą kredito sumą, arba prielaida, kad nekilnojamojo turto vertė didės, išskyrus atvejus, kai kredito sutarties tikslas – statyti arba atnaujinti (modernizuoti) nekilnojamąjį turtą.

5. Kredito davėjas ir (arba) paskolos davėjas, sudarę kredito sutartį su kredito gavėju, neturi teisės nutraukti kredito sutarties arba pakeisti jos sąlygų kredito gavėjo nenaudai, remdamiesi tuo, kad buvo netinkamai atliktas kredito gavėjo kreditingumo vertinimas, išskyrus atvejus, kai kredito davėjas ir (arba) paskolos davėjas įrodo, kad kredito gavėjas sąmoningai nuslėpė arba suklastojo šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytą informaciją.

6. Kredito davėjas turi teisę suteikti kreditą kredito gavėjui tik tuo atveju, kai kreditingumo vertinimo rezultatai leidžia daryti pagrįstą išvadą, kad kredito gavėjo įsipareigojimais pagal kredito sutartį, tikėtina, bus įvykdyti laikantis kredito sutartyje nustatytų sąlygų.

7. Vadovaudamasis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatomis, kredito davėjas privalo iš anksto pranešti kredito gavėjui, kad jo pateikta informacija bus tikrinama registruose ir valstybės bei kitose informacinėse sistemose (toliau – informacinės sistemos).

8. Kredito davėjas, priėmęs sprendimą atsisakyti suteikti kreditą remdamasis automatine duomenų analize, nedelsdamas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje arba elektronine forma apie priimtą sprendimą ir apie tai, kad jis priimtas naudojantis automatine duomenų analize, informuoja kredito gavėją. Jeigu kredito davėjas priima sprendimą atsisakyti suteikti kreditą remdamasis duomenų patikrinimo registruose ir informacinėse sistemose rezultatais, jis nedelsdamas apie priimtą sprendimą informuoja kredito gavėją ir nurodo konkrečias atsisakymo suteikti kreditą priežastis ir teisės aktuose nustatytus reikalavimus, dėl kurių kredito gavėjui atsisakyta suteikti kreditą, registrus ir informacines sistemas, kuriuose atliktas duomenų patikrinimas. Kredito gavėjo prašymu kredito davėjas šią informaciją kredito gavėjui pateikia raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje arba elektronine forma.

9. Jeigu kredito sutarties šalys, sudariusios kredito sutartį, susitaria pakeisti bendrą kredito sumą, prieš kiekvieną didesnę bendros kredito sumos padidinimą kredito davėjas atnaujina turimą informaciją apie kredito gavėją ir, remdamasis atnaujinta informacija, iš naujo

atlieka išsamų kredito gavėjo kreditingumo vertinimą, išskyrus atvejus, kai toks papildomas kreditas buvo numatytas kredito sutartyje ir į jį atsižvelgta atliekant pradinį kredito gavėjo kreditingumo vertinimą.

10. Kai kredito įmokos mokamos pavėluotai, netesybos kredito gavėjui netaikomos, jeigu kredito davėjas ne dėl kredito gavėjo kaltės netinkamai įvertino kredito gavėjo kreditingumą.

11. Priežiūros institucija detalizuoja kredito gavėjo kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo reikalavimus.

13 straipsnis. Informacijos apie kredito gavėją rinkimas ir tikrinimas

1. Šio įstatymo 12 straipsnyje nurodytas kreditingumo vertinimas atliekamas remiantis pakankama, proporcinga ir reikalinga informacija apie kredito gavėjo pajamas, išlaidas ir kitas finansines bei ekonomines aplinkybes. Kredito davėjas turi surinkti kredito gavėjo kreditingumo vertinimui reikalingą informaciją iš registru ir informacinių sistemų bei kitų šaltinių, įskaitant kredito gavėją, taip pat informaciją, kurią kredito davėjas pateikė kredito tarpininkui teikdamas prašymą suteikti kreditą. Kredito davėjas privalo patikrinti kredito gavėjo pateiktą informaciją, atlikęs patikrinimą registruose ir informacinėse sistemose arba remdamasis pateiktą informaciją pagrindžiančiais dokumentais ar kitais įrodymais.

2. Kredito tarpininkas kredito davėjui pateikia iš kredito gavėjo gautą informaciją, reikalingą kredito gavėjo kreditingumo vertinimui atlikti.

3. Iki kredito sutarties sudarymo kredito davėjas privalo aiškiai ir paprastai nurodyti kredito gavėjui reikiamą pateikti informaciją ir ją pagrindžiančius įrodymus, taip pat laikotarpį, per kurį kredito davėjas turi pateikti nurodytą informaciją ir įrodymus. Toks kredito davėjo prašymas pateikti informaciją ir įrodymus turi būti proporcingas siekiamam tikslui ir turi būti prašoma tik kredito gavėjo kreditingumo vertinimui atlikti reikalingos informacijos. Siekdamas tinkamai atlikti kredito gavėjo kreditingumo vertinimą, kredito davėjas turi teisę prašyti kredito gavėjo paaiškinti jo pateiktą informaciją ir įrodymus.

4. Kredito gavėjas privalo pateikti kredito davėjui teisingą ir išsamią informaciją, reikalingą kredito gavėjo kreditingumo vertinimui atlikti. Kredito davėjas ir kredito tarpininkas privalo informuoti kredito gavėją, kad kreditas nebus suteiktas, jeigu kredito gavėjas nepateiks prašomos informacijos ir įrodymų ir dėl to kredito davėjas negalės atlikti kredito gavėjo kreditingumo vertinimo arba kreditingumo vertinimui atlikti reikalingo duomenų patikrinimo registruose ir informacinėse sistemose.

5. Kredito davėjui draudžiama nutraukti kredito sutartį remiantis tuo, kad prieš sudarant kredito sutartį kredito gavėjas pateikė neišsamią informaciją, išskyrus atvejus, kai kredito davėjas įrodo, kad kredito gavėjas sąmoningai nuslėpė arba suklastojo informaciją.

6. Kredito davėjo iš registru ir informacinių sistemų bei iš kitų šaltinių gauti duomenys apie kredito gavėją tvarkomi Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

14 straipsnis. Nekilnojamojo turto vertinimas

1. Kai kredito davėjas reikalauja pateikti nepriklausomą (išorės) nekilnojamojo turto, kurio hipoteka užtikrinamas įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas, vertinimą, kredito gavėjas turi teisę pasirinkti nepriklausomą turto arba verslo vertinimo įmonę ar nepriklausomą turto arba verslo vertintoją. Kredito gavėjo pasirinkta nepriklausoma turto arba verslo vertinimo įmonė ar nepriklausomas turto arba verslo vertintojas turi būti Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo nustatyta tvarka įrašytas į Išorės turto arba verslo vertinimo veikla turinčių teisę verstis asmenų sąrašą ir turėti teisę vertinti nekilnojamąjį turtą, arba pasirinktas kitos valstybės narės turto arba verslo vertintojas ar turto arba verslo vertinimo įmonė, kuri laikinai arba vienkartinei turi teisę vertinti nekilnojamąjį turtą Lietuvos Respublikoje. Kredito davėjas turi teisę motyvuotai nesutikti su kredito gavėjo pagal šį straipsnį pasirinkta nepriklausoma turto arba verslo vertinimo įmone arba nepriklausomu turto arba verslo vertintoju.

2. Nekilnojamojo turto, kurio hipoteka užtikrinamas įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas, vertinimas turi būti pagrįstas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikta turto vertinimo ataskaita, kurią privalo saugoti kredito davėjas. Kredito davėjas privalo saugoti turto vertinimo ataskaitą 10 metų nuo įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo dienos, jeigu kiti teisės aktai, reglamentuojantys asmens duomenų teisinę apsaugą ir dokumentų saugojimą, nenustato ilgesnio dokumentų saugojimo termino.

3. Kai kredito sutarties galiojimo laikotarpiu sumažėja įkeisto nekilnojamojo turto vertė, kredito davėjas neturi teisės reikalauti papildomų įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo užtikrinimo priemonių, išskyrus atvejus, kai įkeisto nekilnojamojo turto vertė sumažėja dėl kredito gavėjo ar įkaito davėjo kaltės.

4. Kredito davėjas turi teisę reikalauti, kad kredito gavėjas padengtų nepriklausomo (išorės) nekilnojamojo turto, kurio hipoteka užtikrinamas ir (arba) užtikrintas įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas, vertinimo išlaidas tik tais atvejais, kai:

- 1) kredito gavėjas prašo suteikti kreditą arba padidinti bendrą kredito sumą;
- 2) įkeisto nekilnojamojo turto vertė kredito sutarties galiojimo laikotarpiu sumažėja dėl kredito gavėjo ar įkaito davėjo kaltės;
- 3) kredito gavėjas siekia pakeisti esmines kredito sutarties sąlygas.

5. Kredito davėjas privalo saugoti duomenis apie nekilnojamąjį turtą, kurio hipoteka užtikrintas įsipareigojimų pagal kredito sutartis įvykdymas, 10 metų nuo įsipareigojimų pagal

kredito sutartį įvykdymo dienos, jeigu kiti teisės aktai, reglamentuojantys asmens duomenų teisinę apsaugą ir dokumentų saugojimą, nenustato ilgesnio duomenų saugojimo termino.

15 straipsnis. Duomenų teikimas ir tvarkymas

1. Lietuvos Respublikoje įsteigtų registru ir informacinių sistemų, reikalingų kredito gavėjų kreditingumo vertinimui atlikti, tvarkytojai privalo nediskriminacinėmis sąlygomis teikti duomenis Lietuvos Respublikoje ir kitose valstybėse narėse įsteigtiems kredito davėjams ir tarpusavio skolinimo platformų operatoriams, kad būtų suteikta galimybė atlikti kredito gavėjų kreditingumo vertinimą ir būtų galima stebėti, ar kredito gavėjai vykdo įsipareigojimus pagal kredito sutartį jos galiojimo laikotarpiu.

2. Priežiūros institucija, vadovaudamasi asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais, savo nustatyta tvarka turi teisę tvarkyti duomenis apie kredito gavėjus, tarpusavio skolinimo platformų operatorius ir paskolos davėjus. Kredito davėjai privalo priežiūros institucijai teikti duomenis apie kredito gavėjus, vykdomą kredito teikimo veiklą ir suteiktus kreditus bei turi teisę naudotis visų kredito davėjų priežiūros institucijai pateiktais ir tvarkomais šiais duomenimis priežiūros institucijos nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS

KREDITO SUTARTIS

16 straipsnis. Kredito sutarties forma ir turinys

1. Kredito sutartis sudaroma raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje. Kredito sutarties šalys turi gauti po vieną kredito sutarties egzempliorių.

2. Kredito sutartyje turi būti aiškiai ir glaustai nurodoma:

1) kredito rūšis;

2) kredito gavėjo vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, kredito tarpininko, kai jis yra fizinis asmuo, vardas, pavardė, veiklos vietos adresas; kredito davėjo, kredito tarpininko, kai jis yra juridinis asmuo, pavadinimas, buveinės adresas ir kodas;

3) kredito sutarties trukmė;

4) bendra kredito suma ir jos išmokėjimo sąlygos;

5) kredito palūkanų normos rūšis, dydis, apskaičiavimo tvarka. Kai teikiamas kreditas, kurio palūkanų norma yra kintamoji, turi būti nurodytas kredito davėjo taikomos maržos dydis ir kintamoji palūkanų normos dalis;

6) kredito palūkanų normos ir (arba) dydžio keitimo pagrindai, tvarka ir terminai, jeigu šalių susitarimu numatoma galimybė keisti palūkanų normą ir (arba) dydį. Kai teikiamas

kreditas, kurio palūkanų norma yra kintamoji, taip pat turi būti nurodyti aiškūs ir konkretūs maržos didinimo ir mažinimo atvejai ir sąlygos;

7) kredito palūkanų normos rūšies ir (arba) dydžio keitimo kredito gavėjo prašymu (ne kredito sutartyje nustatytais terminais) sąlygos: keitimo tvarka, terminai, kredito davėjo taikomi įkainiai, susiję su kredito sutarties keitimu, ir kitos kredito palūkanų normos keitimo sąlygos, jeigu numatoma galimybė keisti palūkanų normą ir (arba) dydį;

8) bendra kredito gavėjo mokama suma, bendros kredito kainos metinė norma ir visos šios normos apskaičiavimo prielaidos;

9) kredito įmokų dydis, jų skaičius ir mokėjimo periodiškumas, kredito įmokų paskirstymo, padengiant mokėtinas pagal kredito sutartį sumas, tvarka;

10) pavėluoto kredito įmokų mokėjimo atvejais mokamos netesybos ir jų apskaičiavimo tvarka;

11) kredito davėjo taikomi įkainiai, susiję su kredito sutarties vykdymu, keitimu, nutraukimu, jų dydis arba apskaičiavimo tvarka, arba aiški nuoroda, kur kredito gavėjas gali susipažinti su įkainių apskaičiavimu, šių įkainių keitimo atvejai, tvarka ir įsigaliojimo terminai bei kredito gavėjų informavimo apie pasikeitusius įkainius tvarka;

12) įsipareigojimų pagal kredito sutartį nevykdymo pasekmės;

13) kredito gavėjo teisė atsisakyti kredito davėjo siūlomų ar su kredito gavėju sutartų kitų finansinių produktų ar paslaugų, susijusių su kredito sutartimi, išskyrus šio įstatymo 5 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytus atvejus, jeigu kredito davėjas pasinaudoja teise, numatyta šio įstatymo 5 straipsnio 3 ir 4 dalyse;

14) informacija apie tai, kad gali reikėti sumokėti atlyginimą notarui, kai naudojamas jo paslaugomis;

15) reikalavimas sudaryti įkeičiamo nekilnojamojo turto draudimo sutartį, taip pat informacija, kad kredito gavėjas turi teisę sudaryti draudimo sutartį su kita, negu kredito davėjo pasiūlyta, draudimo įmone, jeigu ta draudimo sutartimi suteikiama draudimo apsauga yra lygiavertė draudimo apsaugai, kurią suteiktų kredito davėjo pasiūlytos draudimo įmonės draudimo sutartis, jeigu toks reikalavimas taikomas;

16) kredito gavėjo teisė pasirinkti šio įstatymo 14 straipsnyje nustatytus reikalavimus atitinkančius nepriklausomą turto arba verslo vertinimo įmonę ar turto arba verslo vertintoją, jeigu kredito davėjas reikalauja atlikti nepriklausomą įkeičiamo nekilnojamojo turto vertinimą;

17) kredito gavėjo prašymo dėl kredito davėjo sutikimo išnuomoti, parduoti, kitaip perleisti įsigyjamą ir (arba) įkeičiamą nekilnojamąjį turtą arba kitu būdu suvaržyti nuosavybės teises nagrinėjimo tvarka ir terminai bei atsisakymo tenkinti tokį prašymą pagrindai, jeigu pagal kredito sutartį toks prašymas gali būti teikiamas;

18) kredito gavėjo sutikimas dėl kredito davėjo teisės iš kredito gavėjo mokėjimo sąskaitų, esančių kitose mokėjimo įstaigose, nurašyti laiku nesumokėtą kredito įmoką (jos dalį) arba palūkanas (jų dalį), netesybas ir kitus pagal kredito sutartį privalomus atlikti mokėjimus, jeigu sutartyje tokia galimybė numatyta. Ši sąlyga turi būti individualiai aptarta;

19) kredito gavėjo teisė neatlygintinai gauti informaciją apie likusią negražintą kredito dalį ir pasinaudojimo šia teise tvarka;

20) kredito gavėjo teisė atsisakyti kredito sutarties, šios teisės įgyvendinimo tvarka, taip pat informacija apie kredito gavėjo pareigą gražinti išmokėtą kredito sumą ir sumokėti palūkanas šio įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytu atveju;

21) kredito gavėjo teisė gražinti kreditą ar jo dalį nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui, gražinimo tvarka ir informacija apie kredito davėjo arba paskolos davėjo teisę į kompensaciją ir šios kompensacijos apskaičiavimo, atsižvelgiant į šio įstatymo 20 straipsnį, tvarka, jeigu kredito davėjas arba paskolos davėjas reikalauja kompensacijos;

22) kredito davėjo pareiga kredito gavėjo raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateiktu prašymu peržiūrėti kredito gavėjui taikomas įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo užtikrinimo priemonės ir atsisakyti perteklinių įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo užtikrinimo priemonių, kai kredito gavėjas gražina tam tikrą kredito dalį;

23) papildomų įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo užtikrinimo priemonių rūšys, jų taikymo arba atsisakymo taikyti sąlygos ir tvarka, kredito gavėjui nevykdant, netinkamai vykdant kredito sutartį arba kintant įsipareigojimų pagal kredito sutartį dydžiui;

24) kai nekilnojamojo turto, kurio hipoteka užtikrinamas įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas, vertė sumažėja dėl kredito gavėjo arba įkaito davėjo kaltės, kredito davėjo teisė reikalauti papildomų įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo užtikrinimo priemonių;

25) kredito gavėjo, sudariusio kredito užsienio valiuta sutartį, teisė neatlygintinai konvertuoti užsienio valiutą šio įstatymo 24 straipsnyje nustatyta tvarka;

26) teisė nutraukti kredito sutartį ir jos įgyvendinimo pagrindai ir tvarka, įskaitant informavimo apie sutarties nutraukimą terminus ir tvarką;

27) ginčų sprendimo ne teisme tvarka;

28) priežiūros institucijos pavadinimas ir adresas.

3. Kredito sutartyje gali būti nurodytos ir kitos šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatoms neprieštaraujančios sąlygos.

4. Kredito sutartyje nustatyta marža gali būti didinama tik tiek, kiek nurodyta kredito sutartyje, ir tik esant esminiams kredito sutarties sąlygų pažeidimams, tinkamai apie tokį maržos padidinimą informuojant kredito gavėją, tačiau tik tokiam laikotarpiui, kurį truko kredito sutarties sąlygų pažeidimas.

5. Jeigu kredito sutartyje pateikta ne visa šio straipsnio 2 dalyje nurodyta privaloma pateikti informacija arba jeigu kredito sutartyje nurodyta informacija yra klaidinanti ir tai turėjo esminę įtaką kredito gavėjo sprendimui sudaryti kredito sutartį, kurios jis kitomis aplinkybėmis nebūtų sudaręs arba būtų sudaręs kitomis esminėmis sąlygomis, kredito gavėjas turi kreditą gražinti mokėdamas kredito sutartyje nustatyto dydžio kredito įmokas, tačiau jis neprivalo mokėti kredito sutartyje nustatytų palūkanų ir kitų išlaidų.

6. Pavėluoto kredito įmokų mokėjimo atvejais kredito gavėjui taikomos netesybos negali būti didesnės kaip 0,05 procento pradelstos sumokėti sumos už kiekvieną pradelstą dieną. Jokios kitos netesybos ir mokėjimai už įsipareigojimų pagal kredito sutartį nevykdymą kredito gavėjui negali būti taikomi.

17 straipsnis. Informavimas apie kredito palūkanų normos pasikeitimus

1. Kredito davėjas privalo raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikiamu pranešimu informuoti kredito gavėją apie kredito palūkanų normos pakeitimus. Šis pranešimas pateikiamas ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki kredito palūkanų normos pakeitimo įsigaliojimo ir jame turi būti nurodytas kredito įmokos dydis įsigaliojus pakeistai kredito palūkanų normai ir, jeigu keičiasi kredito įmokų skaičius ir mokėjimo periodiškumas, pateikiami atitinkami duomenys apie tokį pakeitimą.

2. Kredito sutarties šalys kredito sutartyje gali numatyti, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija kredito gavėjui pateikiama periodiškai tais atvejais, kai kintamoji kredito palūkanų normos dalis keičiasi dėl indekso ar kito rodiklio reikšmės pasikeitimo, o nauja indekso ar kito rodiklio reikšmė viešai paskelbiama kredito sutartyje nurodytomis tinkamomis priemonėmis ir informaciją apie naują indekso ar kito rodiklio reikšmę galima gauti kredito davėjo patalpose, taip pat ši informacija kredito gavėjui asmeniškai pranešama kartu su naujais kredito įmokų dydžiais.

3. Jeigu kredito palūkanų normos pakeitimai nustatomi aukcione kapitalo rinkose ir dėl to kredito davėjas negali informuoti kredito gavėjo apie kredito palūkanų normos pakeitimą iki pakeitimo įsigaliojimo, kredito davėjas likus pakankamai laiko iki aukciono raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikiamu pranešimu informuoja kredito gavėją apie būsimą procedūrą ir nurodo, kokį poveikį tai gali turėti kredito palūkanų normai.

18 straipsnis. Kintamoji kredito palūkanų norma

1. Kai kredito sutartyje nustatyta kintamoji kredito palūkanų norma, kredito davėjas užtikrina, kad indeksas arba kitas rodiklis, taikomas apskaičiuojant kintamosios kredito palūkanų

normos kintamąją dalį, būtų aiškus, prieinamas, objektyvus ir jį galėtų patikrinti kredito sutarties šalys ir priežiūros institucija.

2. Kredito davėjas privalo saugoti duomenis apie indeksus ar kitus rodiklius, kurie buvo naudojami apskaičiuojant kintamosios kredito palūkanų normos kintamąją dalį, iki įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo dienos.

19 straipsnis. Teisė atsisakyti kredito sutarties

1. Kredito gavėjas, nenurodydamas priežasties, turi teisę atsisakyti kredito sutarties per 14 dienų nuo kredito sutarties sudarymo dienos.

2. Jeigu kredito gavėjas pasinaudoja teise atsisakyti kredito sutarties, jis:

1) praneša apie tai kredito davėjui arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriui ir (arba) paskolos davėjui, vadovaudamasis kredito sutartyje nurodyta informacija ir naudodamasis priemonėmis, kuriomis galima įrodyti, kad pranešimas buvo išsiųstas. Laikoma, kad kredito gavėjas tinkamai įvykdė šiame punkte nustatytą pareigą informuoti kredito davėją arba tarpusavio skolinimo platformos operatorių ir (arba) paskolos davėją, jeigu šis pranešimas, pateiktas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje, išsiunčiamas iki šio straipsnio 1 dalyje nustatyto termino pabaigos;

2) nedelsdamas, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pranešimo apie kredito sutarties atsisakymą išsiuntimo kredito davėjui arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriui ir (arba) paskolos davėjui dienos, grąžina kredito davėjui arba paskolos davėjui bendrą kredito sumą ir sumoka palūkanas, susikaupusias nuo dienos, kurią buvo išmokėta bendra kredito suma, iki kredito grąžinimo dienos. Palūkanos apskaičiuojamos pagal kredito sutartyje nurodytą kredito palūkanų normą. Kai atsisakoma kredito sutarties, kredito davėjas, tarpusavio skolinimo platformos operatorius ir paskolos davėjas neturi teisės reikalauti iš kredito gavėjo jokių mokėjimų, išskyrus kompensaciją už viešojo administravimo subjektams sumokėtą atlyginimą už administracines paslaugas, ir privalo per protingą terminą imtis veiksmų dėl nekilnojamojo turto, kurio hipoteka arba su nekilnojamoju turtu susijusia teise užtikrintas įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas, hipotekos išregistravimo arba su nekilnojamoju turtu susijusios teisės atsisakymo ir (arba) išregistravimo, jeigu taikoma.

3. Jeigu kredito gavėjas pagal šį straipsnį pasinaudoja teise atsisakyti kredito sutarties, jis turi teisę be jokių papildomų įsipareigojimų nutraukti nekilnojamojo turto draudimo sutartį ir kitą su kredito sutartimi susijusią papildomų paslaugų, kurias teikia kredito davėjas arba trečioji šalis pagal jos ir kredito davėjo sutartį, teikimo sutartį.

20 straipsnis. Kredito grąžinimas nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui

1. Kredito gavėjas turi teisę grąžinti kreditą ar jo dalį nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui. Kredito gavėjui pasinaudojus šia teise, kredito davėjas ir paskolos davėjas turi nedelsdami sumažinti bendrą kredito kainą dydžiu, kurį sudaro likusio kredito sutarties laikotarpio, skaičiuojamo nuo kredito ar jo dalies grąžinimo dienos, palūkanos ir kitos išlaidos. Apie ketinimą grąžinti kreditą ar jo dalį nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui kredito gavėjas turi informuoti kredito davėją arba tarpusavio skolinimo platformos operatorių kredito sutartyje nustatyta tvarka.

2. Kredito gavėjas turi teisę grąžinti kreditą ar jo dalį nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui, jeigu grąžinama kredito ar jo dalies suma yra ne mažesnė negu suma, gauta likusią grąžinti kredito sumą padalijus iš iki kredito sutarties termino pabaigos likusių mėnesių skaičiaus. Kredito sutarties šalys kredito sutartyje gali susitarti dėl galimybės grąžinti mažesnę kredito sumos dalį.

3. Kredito davėjas ir paskolos davėjas turi teisę į kompensaciją už galimus nuostolius, tiesiogiai susijusius su kredito ar jo dalies grąžinimu nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui. Kompensacija negali viršyti 3 procentų nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui grąžinamo kredito ar jo dalies sumos. Kompensacija apskaičiuojama priežiūros institucijos nustatyta tvarka.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytos kompensacijos kredito davėjas ir paskolos davėjas negali reikalauti, kai kredito gavėjas kreditą ar jo dalį grąžina kintamosios kredito palūkanų normos keitimo dieną.

5. Kredito davėjas arba tarpusavio skolinimo platformos operatorius, gavęs kredito gavėjo prašymą pasinaudoti šio straipsnio 1 dalyje nustatyta teise, turi nedelsdamas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikti kredito gavėjui informaciją, reikalingą galimybei kreditą ar jo dalį grąžinti nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui įvertinti. Šioje informacijoje turi būti aiškiai nurodyta, kokį poveikį kredito gavėjo interesams turės jo įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui ir prielaidos, kuriomis remiantis nustatomas toks poveikis. Visos taikomos prielaidos turi būti tinkamos ir pagrįstos. Jeigu kredito gavėjas pasinaudoja šio straipsnio 1 dalyje nurodyta teise nepateikęs prašymo kredito davėjui arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriui ar kitaip jo neinformavęs, kredito davėjas ir tarpusavio skolinimo platformos operatorius šioje dalyje nurodytą informaciją kredito gavėjui pateikia raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje kredito gavėjo prašymu.

21 straipsnis. Įsipareigojimų pagal kredito sutartį nevykdymo ar netinkamo vykdymo valdymas

1. Nustatęs, kad kredito gavėjas pagal kredito sutartį nevykdo įsipareigojimų arba netinkamai juos vykdo, kredito davėjas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikia kredito gavėjui šią informaciją:

1) kokie įsipareigojimai nėra vykdomi arba netinkamai vykdomi, nurodydamas pradelstų kredito įmokų (jų dalies) ir mokėtinų netesybų dydžius, taip pat tikslią likusią gražinti kredito sumą;

2) protingą terminą nevykdomiems arba netinkamai vykdomiems įsipareigojimams įvykdyti.

2. Kai kredito gavėjas nėra pajėgus vykdyti įsipareigojimų pagal kredito sutartį, kredito davėjas turi elgtis sąžiningai, teisingai ir profesionaliai, bendradarbiauti su kredito gavėju. Kredito davėjas, įvertinęs turimus duomenis apie kredito gavėją, kredito gavėjo prašymu turi pasiūlyti galimus kredito gavėjo įsipareigojimų pagal kredito sutartį tolesnio vykdymo būdus ir (arba) priemones.

3. Kredito gavėjas, pagal kredito sutartį nevykdantis įsipareigojimų ar netinkamai juos vykdamas, privalo bendradarbiauti su kredito davėju.

4. Kredito davėjas privalo patvirtinti kredito sutarties nevykdymo ar netinkamo vykdymo valdymo procedūras ir priemones.

22 straipsnis. Įsipareigojimų pagal kredito sutartį vykdymo atidėjimas

1. Kredito davėjas privalo kredito gavėjo prašymu, pateiktu raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje, kredito sutarties galiojimo laikotarpiu kredito gavėjui atidėti kredito įmokų, išskyrus palūkanas, mokėtiną kredito gavėjo prašyme nurodytam, bet ne ilgesniam negu 3 mėnesių, laikotarpiui, kai kredito gavėjas nebetenkina pagal šio įstatymo 12 straipsnio 11 dalį priimtame priežiūros institucijos teisės akte nustatytą kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo reikalavimų, susijusių su kredito gavėjo finansinių įsipareigojimų pagal kredito ir kitas sutartis vidutinio įmokos dydžio ir pajamų santykiu, ir yra bent viena iš šių aplinkybių:

- 1) nutrūksta kredito gavėjo santuoka;
- 2) miršta kredito gavėjo sutuoktinis;
- 3) kredito gavėjas ar jo sutuoktinis tampa bedarbiu;
- 4) kredito gavėjas pripažįstamas nedarbingu arba iš dalies darbingu Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme nustatyta tvarka.

2. Atidėjus kredito įmokų mokėjimą, bendru kredito sutarties šalių sutarimu perskaičiuojamos atidėtos kredito įmokos ir sudaromas atnaujintas kredito įmokų mokėjimo grafikas.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytu laikotarpiu apskaičiuotos palūkanos mokamos kredito sutarties šalių susitarimu.

4. Kredito sutarties šalių susitarimu gali būti nustatytas ilgesnis, negu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas, kredito įmokų mokėjimo atidėjimo laikotarpis.

5. Nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atliekantiems kredito gavėjams kredito įmokų pagal būsto kredito sutartis mokėjimas atidedamas Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo nustatyta tvarka.

23 straipsnis. Kredito sutarties nutraukimas arba viso kredito gražinimas kredito davėjo ir paskolos davėjo reikalavimu

1. Kredito davėjas ir paskolos davėjas turi teisę vienašališkai nutraukti kredito sutartį arba pareikalauti gražinti visą kreditą nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui tik esant esminiam kredito sutarties pažeidimui, įskaitant šio straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį. Prieš nutraukdami kredito sutartį arba pareikalaudami gražinti visą kreditą nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui nenutraukiant kredito sutarties, kredito davėjas ir paskolos davėjas turi išnaudoti objektyviai įmanomas galimybes ir priemones, įskaitant nurodytas šio įstatymo 21 straipsnyje, kad būtų vykdomi kredito sutartyje nustatyti įsipareigojimai.

2. Iki kredito sutarties nutraukimo ar pareikalavimo gražinti visą kreditą nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui nenutraukiant kredito sutarties kredito davėjas ir paskolos davėjas privalo ne mažiau kaip du kartus raštu registruota pašto siunta ar kitu kredito sutartyje nurodytu būdu informuoti kredito gavėją apie nevykdomus įsipareigojimus pagal kredito sutartį, pateikdamas šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją. Pareiga įrodyti, kad tokia informacija buvo pateikta kredito gavėjui, tenka kredito davėjui ir paskolos davėjui.

3. Ilgesnis kaip 90 dienų įsipareigojimų pagal kredito sutartį nevykdymas ar netinkamas vykdymas gali būti laikomas esminiu kredito sutarties pažeidimu, nebent kredito sutarties šalys susitaria dėl ilgesnio laikotarpio. Nustatę, kad kredito gavėjas nevykdo ar netinkamai vykdo įsipareigojimus pagal kredito sutartį ilgiau kaip 90 dienų, kredito davėjas ir (arba) paskolos davėjas turi apie tai raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje informuoti kredito gavėją ir nustatyti ne trumpesnę kaip 30 dienų papildomą terminą įsipareigojimams įvykdyti. Vienašališkai nutraukti kredito sutartį kredito davėjas ir paskolos davėjas gali tik kai yra visos šios sąlygos:

1) kredito gavėjas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje ne mažiau kaip du kartus buvo informuotas apie įsipareigojimų pagal kredito sutartį nevykdymą ar netinkamą vykdymą šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka;

2) kredito gavėjas įsipareigojimų pagal kredito sutartį nevykdo ar netinkamai juos vykdo ilgiau kaip 90 dienų arba kredito sutarties šalių sutartą ilgesnį laikotarpį;

3) kredito gavėjas įsipareigojimų pagal kredito sutartį neįvykdo ar netinkamai juos įvykdo per šioje dalyje nustatytą papildomą terminą;

4) buvo išnaudotos visos objektyviai įmanomos galimybės užtikrinti, kad būtų vykdomi kredito sutartyje nustatyti įsipareigojimai.

24 straipsnis. Kredito užsienio valiuta sutartis

1. Kredito davėjas, siūlydamas kredito gavėjui sudaryti kredito užsienio valiuta sutartį, privalo pasiūlyti kitą, negu šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, priemonę, skirtą užsienio valiutos kurso svyravimo rizikai sumažinti ir (arba) jai valdyti.

2. Kredito gavėjas, sudaręs kredito užsienio valiuta sutartį, turi teisę neatlygintinai konvertuoti užsienio valiutą į šalių susitarimu kredito užsienio valiuta sutartyje nurodytą valiutą tuo atveju, kai likusios negrąžintos kredito sumos arba kredito įmokų bendra vertė skiriasi daugiau kaip 20 procentų nuo tos vertės, kuri būtų, jeigu būtų taikomas kredito užsienio valiuta sutarties valiutos ir euro keitimo kursas, taikytas kredito užsienio valiuta sutarties sudarymo metu.

3. Kredito gavėjas ir kredito davėjas, sudarydami kredito užsienio valiuta sutartį, susitaria, į kokią valiutą bus konvertuojama užsienio valiuta šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju kredito gavėjas, sudaręs kredito užsienio valiuta sutartį, turi teisę konvertuoti užsienio valiutą ir į eurus. Šalys kredito užsienio valiuta sutartyje gali numatyti kitokius užsienio valiutos konvertavimo atvejus, jeigu tokiu susitarimu kredito gavėjui nebūtų nustatytos blogesnės sąlygos, negu tos, kurios nustatytos šiame straipsnyje.

4. Užsienio valiuta konvertuojama pagal Europos Centrinio Banko paskelbtą orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį, o tais atvejais, kai orientacinio euro ir užsienio valiutos santykio Europos Centrinis Bankas neskelbia, – pagal Lietuvos banko skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį, nebent kredito užsienio valiuta sutartyje nustatyta kitaip.

5. Kai sudaroma kredito užsienio valiuta sutartis, kredito davėjas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikia įspėjimą kredito gavėjui tuo atveju, kai likusios negrąžintos kredito sumos arba kredito įmokų bendra vertė skiriasi daugiau kaip 15 procentų nuo tos vertės, kuri būtų, jeigu būtų taikomas kredito sutarties valiutos ir valstybės narės valiutos keitimo kursas, taikytas kredito sutarties sudarymo metu. Šiame įspėjime kredito gavėjas

informuojamas apie bendros kredito gavėjo mokamos sumos padidėjimą, šio straipsnio 2 dalyje nustatytą teisę ir pasinaudojimo šia teise sąlygas.

6. Jeigu kredito užsienio valiuta sutartyje nėra nuostatos dėl valiutos kurso rizikos, kylančios kredito gavėjui, kai valiutos kurso pokytis yra mažesnis negu 20 procentų, ribojimo, teikiant standartinę informaciją apie kreditą pateikiamas pavyzdys, kuriuo paaiškinama, koki poveikį gali turėti 20 procentų valiutos kurso pokytis.

V SKYRIUS

KREDITO DAVĖJŲ IR KREDITO TARPININKŲ VEIKLOS REIKALAVIMAI

25 straipsnis. Viešasis kredito davėjų sąrašas

1. Teisę verstis kredito teikimo veikla asmuo turi tik tada, kai priežiūros institucija įrašo jį į viešąjį kredito davėjų sąrašą.

2. Asmuo, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytus asmenis, gali būti įrašytas į viešąjį kredito davėjų sąrašą, jeigu jis atitinka šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje ir 31 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus ir priežiūros institucijai pateikia priežiūros institucijos teisės aktų nustatytus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją:

- 1) prašymą įrašyti jį į viešąjį kredito davėjų sąrašą;
- 2) patvirtinančius, kad šio įstatymo 31 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodyti asmenys atitinka šio įstatymo 31 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus;
- 3) patvirtinančius, kad kredito gavėjų kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo taisyklės atitinka šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalies nuostatas.

3. Priežiūros institucija, išnaginėjusi asmens prašymą įrašyti jį į viešąjį kredito davėjų sąrašą ir pateiktus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją, ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo prašymo ir visų tinkamai įformintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos gavimo dienos priima sprendimą įrašyti arba atsisakyti įrašyti asmenį į viešąjį kredito davėjų sąrašą. Jeigu pateikti ne visi dokumentai, duomenys ir (arba) informacija ar pateikti dokumentai, duomenys ir (arba) informacija yra neišsamūs ir netikslūs, priežiūros institucija per priežiūros institucijos nurodytą terminą paprašo trūkstančių ar patikslintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos, reikalingų sprendimui priimti. Sprendimą įrašyti arba atsisakyti įrašyti asmenį į viešąjį kredito davėjų sąrašą ji priima ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo trūkstančių ar patikslintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos gavimo dienos. Asmuo įrašomas į viešąjį kredito davėjų sąrašą ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo priežiūros institucijos sprendimo priėmimo dienos.

4. Priežiūros institucija atsisako įrašyti asmenį į viešąjį kredito davėjų sąrašą, jeigu asmuo:

- 1) neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų;
- 2) nepateikia šio straipsnio 2 dalyje nurodytų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos, priežiūros institucijai paprašius pateikti trūkstamus ar patikslintus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją, reikalingus sprendimui priimti, per priežiūros institucijos nurodytą terminą.

5. Kredito davėjas nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, privalo raštu informuoti priežiūros instituciją apie dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos, pateiktos pagal šį straipsnį, išskyrus informaciją, nurodytą šio įstatymo 31 straipsnyje, pasikeitimus, kai tik šie pasikeitimai paaiškėja.

6. Priežiūros institucija kredito davėją, turintį priežiūros institucijos išduotą kredito įstaigos veiklos licenciją, įrašo į viešąjį kredito davėjų sąrašą licencijos išdavimo dieną, o kredito davėją, turintį kitos valstybės narės priežiūros institucijos išduotą licenciją, – kitos valstybės narės priežiūros institucijos pranešimo Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka gavimo dieną.

7. Viešąjį kredito davėjų sąrašą priežiūros institucija tvarko savo nustatyta tvarka. Priežiūros institucija viešąjį kredito davėjų sąrašą skelbia savo interneto svetainėje.

26 straipsnis. Išbraukimas iš viešojo kredito davėjų sąrašo

1. Kredito davėjas išbraukiamas iš viešojo kredito davėjų sąrašo priežiūros institucijos sprendimu:

- 1) kredito davėjo prašymu, kaip nustatyta šio straipsnio 2 dalyje;
- 2) jeigu paskutinius 6 mėnesius kredito davėjas nebevykdo kredito teikimo veiklos arba nepradeda jos vykdyti per 6 mėnesius nuo jo įrašymo į viešąjį kredito davėjų sąrašą dienos;
- 3) kredito davėjui yra iškelta bankroto byla arba pradėtas bankroto procesas ne teismo tvarka, jis likviduojamas ar pasibaigia kitais įstatymų nustatytais pagrindais;
- 4) kredito davėjui taikoma šio įstatymo 51 straipsnio 5 punkte nustatyta poveikio priemonė.

2. Kredito davėjas turi teisę kreiptis į priežiūros instituciją dėl jo išbraukimo iš viešojo kredito davėjų sąrašo ir privalo jai pateikti:

- 1) prašymą išbraukti iš viešojo kredito davėjų sąrašo;
- 2) informaciją apie galiojančias kredito sutartis, jeigu tokių yra;
- 3) informaciją apie teisių ir pareigų pagal galiojančias kredito sutartis, jeigu tokių yra, perleidimą kitam kredito davėjui.

3. Kredito davėjas, paskutinius 6 mėnesius nebevykdantis kredito teikimo veiklos arba nepradėjęs jos vykdyti per 6 mėnesius nuo jo įrašymo į viešąjį kredito davėjų sąrašą dienos, apie tai nedelsdamas privalo raštu pranešti priežiūros institucijai ir pateikti šio straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytą informaciją.

4. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais priežiūros institucija išbraukia kredito davėją iš viešojo kredito davėjų sąrašo, jeigu kredito davėjas neturi galiojančių kredito sutarčių arba teisės ir pareigos pagal galiojančias kredito sutartis yra perleistos kitam kredito davėjui.

5. Kredito davėjas, priežiūros institucijos sprendimu išbrauktas iš viešojo kredito davėjų sąrašo šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais, gali būti vėl įrašytas į viešąjį kredito davėjų sąrašą šiame įstatyme nustatyta tvarka. Kredito davėjas, priežiūros institucijos sprendimu išbrauktas iš viešojo kredito davėjų sąrašo šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu atveju, gali būti vėl įrašytas į viešąjį kredito davėjų sąrašą ne anksčiau kaip po vienu metų nuo sprendimo išbraukti jį iš viešojo kredito davėjų sąrašo įsigaliojimo dienos.

6. Priežiūros institucija išbraukia iš viešojo kredito davėjų sąrašo kredito davėją, turintį priežiūros institucijos išduotą kredito įstaigos veiklos licenciją, kredito įstaigos licencijos atšaukimo dieną, o kredito davėją, turintį kitos valstybės narės priežiūros institucijos išduotą kredito įstaigos veiklos licenciją, – pranešimo apie teisės vykdyti kredito įstaigos veiklą netekimą gavimo dieną.

27 straipsnis. Teisė verstis kredito tarpininko veikla

1. Lietuvos Respublikoje teisė verstis kredito tarpininko veikla turi tik:

1) asmenys, šio įstatymo nustatyta tvarka įrašyti į viešąjį nepriklausomų kredito tarpininkų sąrašą, viešąjį priklausomų kredito tarpininkų, veikiančių daugiau negu vieno kredito davėjo vardu, sąrašą arba viešąjį vieno kredito davėjo vardu veikiančių priklausomų kredito tarpininkų sąrašą;

2) kitų valstybių narių kredito tarpininkai, kurie kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje vykdo įgyvendindami steigimosi teisę ir (arba) teisę teikti paslaugas šio įstatymo 42 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre įregistruotų juridinių asmenų arba fizinių asmenų, kurių pagrindinę veiklos dalį sudaranti kredito tarpininko veikla yra vykdoma Lietuvos Respublikoje, buveinė arba gyvenamoji vieta turi būti Lietuvos Respublikoje.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti kredito tarpininkai turi teisę vykdyti kredito tarpininko veiklą kredito davėjų – ne kredito įstaigų – vardu, jeigu kredito davėjai – ne kredito įstaigos – šio įstatymo nustatyta tvarka yra įrašyti į viešąjį kredito davėjų sąrašą.

28 straipsnis. Viešasis nepriklausomų kredito tarpininkų sąrašas ir viešasis priklausomų kredito tarpininkų, veikiančių daugiau negu vieno kredito davėjo vardu, sąrašas

1. Asmuo turi teisę vykdyti kredito tarpininko veiklą, veikdamas kaip nepriklausomas kredito tarpininkas, tik tada, kai priežiūros institucija jį įrašo į viešąjį nepriklausomų kredito tarpininkų sąrašą.

2. Šio įstatymo 3 straipsnio 27 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytais atvejais asmuo turi teisę vykdyti kredito tarpininko veiklą tik tada, kai priežiūros institucija jį įrašo į viešąjį priklausomų kredito tarpininkų, veikiančių daugiau negu vieno kredito davėjo vardu, sąrašą.

3. Asmuo gali būti įrašytas į šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą, jeigu jis atitinka šio įstatymo 30 straipsnyje ir 31 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus ir priežiūros institucijai pateikia priežiūros institucijos teisės aktų nustatytus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją:

- 1) prašymą įrašyti jį į šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą;
- 2) patvirtinančius, kad šio įstatymo 31 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodyti asmenys atitinka šio įstatymo 31 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus;
- 3) kredito davėjų, kurių vardu ketina veikti, rašytinį patvirtinimą apie tai, kad asmuo veiks jų vardu, kai asmuo prašo jį įrašyti į viešąjį priklausomų kredito tarpininkų, veikiančių daugiau negu vieno kredito davėjo vardu, sąrašą;

4) patvirtinančius atitiktį šio įstatymo 30 straipsnyje nustatytiems reikalavimams.

4. Priežiūros institucija, išnagrinėjusi asmens prašymą įrašyti jį į šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą ir pateiktus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją, ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo prašymo ir visų tinkamai įformintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos gavimo dienos priima sprendimą įrašyti arba atsisakyti įrašyti asmenį į prašyme nurodytą viešąjį sąrašą. Jeigu pateikti ne visi dokumentai, duomenys ir (arba) informacija ar pateikti dokumentai, duomenys ir (arba) informacija yra neišsamūs ir netikslūs, priežiūros institucija per priežiūros institucijos nurodytą terminą paprašo trūkstamų ar patikslintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos, reikalingų sprendimui priimti. Sprendimą įrašyti arba atsisakyti įrašyti asmenį į šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą ji priima ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo trūkstamų ar patikslintų dokumentų, duomenų ir (arba)

informacijos gavimo dienos. Asmuo įrašomas į šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo priežiūros institucijos sprendimo priėmimo dienos.

5. Priežiūros institucija atsisako įrašyti asmenį į šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą, jeigu asmuo:

- 1) neatitinka šio straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų;
- 2) nepateikia šio straipsnio 3 dalyje nurodytų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos, priežiūros institucijai paprašius pateikti trūkstamus ar patikslintus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją, reikalingus sprendimui priimti, per priežiūros institucijos nurodytą terminą.

6. Kredito tarpininkas nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, privalo raštu informuoti priežiūros instituciją apie dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos, pateiktos pagal šį straipsnį, išskyrus informaciją, nurodytą šio įstatymo 31 straipsnyje, pasikeitimus, kai tik šie pasikeitimai paaiškėja.

7. Priežiūros institucija motyvuotu sprendimu išbraukia kredito tarpininką iš šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodyto viešojo sąrašo, jeigu:

- 1) kredito tarpininkas pateikia prašymą išbraukti jį iš šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodyto viešojo sąrašo;
- 2) jeigu paskutinius 6 mėnesius kredito tarpininkas nebevykdo kredito tarpininko veiklos arba nepradeda jos vykdyti per 6 mėnesius nuo jo įrašymo į šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą dienos;
- 3) kredito tarpininkui iškelta bankroto byla arba bankroto procesas pradėtas ne teismo tvarka, jis likviduojamas ar pasibaigia kitais įstatymų nustatytais pagrindais;
- 4) kredito tarpininkui taikoma šio įstatymo 51 straipsnio 5 punkte nustatyta poveikio priemonė.

8. Apie kredito tarpininko išbraukimą iš šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodyto viešojo sąrašo ne vėliau kaip per 14 dienų priežiūros institucija informuoja kitos valstybės narės, kurioje kredito tarpininkas teikia paslaugas, priežiūros instituciją.

9. Kredito tarpininkas, priežiūros institucijos sprendimu išbrauktas iš šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodyto viešojo sąrašo šio straipsnio 7 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais, gali būti vėl įrašytas į šiuos viešuosius sąrašus šiame įstatyme nustatyta tvarka. Kredito tarpininkas, priežiūros institucijos sprendimu išbrauktas iš šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodyto viešojo sąrašo šio straipsnio 7 dalies 4 punkte nurodytu atveju, gali būti vėl įrašytas į šiuos viešuosius sąrašus ne anksčiau kaip po vienu metų nuo sprendimo išbraukti jį iš šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodyto viešojo sąrašo įsigaliojimo dienos.

10. Kredito tarpininkas, paskutinius 6 mėnesius nebevykdantis kredito tarpininko veiklos arba nepradėjęs jos vykdyti per 6 mėnesius nuo jo įrašymo į šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą dienos, apie tai nedelsdamas privalo raštu pranešti priežiūros institucijai.

11. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyje nurodytus viešuosius sąrašus priežiūros institucija tvarko savo nustatyta tvarka. Priežiūros institucija šio straipsnio 1 ir 2 dalyje nurodytus viešuosius sąrašus skelbia savo interneto svetainėje.

29 straipsnis. Viešasis vieno kredito davėjo vardu veikiančių priklausomų kredito tarpininkų sąrašas

1. Asmuo turi teisę vykdyti priklausomo kredito tarpininko veiklą, veikdamas vieno kredito davėjo vardu, tik tada, kai kredito davėjas įrašo jį į viešąjį vieno kredito davėjo vardu veikiančių priklausomų kredito tarpininkų sąrašą.

2. Kiekvienas kredito davėjas privalo tvarkyti viešąjį jo vardu veikiančių priklausomų kredito tarpininkų sąrašą ir užtikrinti, kad asmenys jo vardu veiktų tik tada, kai šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka buvo įrašyti į šį viešąjį sąrašą. Šiame sąrašė turi būti nurodomi duomenys apie kredito tarpininko vadovus ir darbuotojus arba duomenys apie kredito tarpininką, kai kredito tarpininkas yra fizinis asmuo.

3. Kredito davėjas įrašo asmenį į šio straipsnio 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą tik nustatęs, kad šis asmuo, kai jis yra fizinis asmuo, arba šio asmens vadovai ir darbuotojai atitinka šio įstatymo 31 ir 32 straipsniuose nustatytus reikalavimus.

4. Kredito davėjas šio straipsnio 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą skelbia savo interneto svetainėje. Pasikeitus šio viešojo sąrašo duomenims, kredito davėjas privalo atlikti atitinkamus pakeitimus savo interneto svetainėje ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo duomenų pasikeitimo dienos.

5. Viešasis vieno kredito davėjo vardu veikiančių priklausomų kredito tarpininkų sąrašas tvarkomas priežiūros institucijos nustatyta tvarka. Priežiūros institucija savo interneto svetainėje skelbia nuorodas į kredito davėjų interneto svetainėse skelbiamus viešuosius vieno kredito davėjo vardu veikiančių priklausomų kredito tarpininkų sąrašus.

6. Vieno kredito davėjo vardu veikiantis priklausomas kredito tarpininkas, ketinantis pradėti vykdyti kredito tarpininko veiklą daugiau negu vieno kredito davėjo vardu arba veikti kaip nepriklausomas kredito tarpininkas, šio įstatymo 28 straipsnyje nustatyta tvarka privalo kreiptis į priežiūros instituciją dėl jo įrašymo į šio įstatymo 28 straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą.

7. Priežiūros institucijai priėmus sprendimą įrašyti kredito tarpininką į šio įstatymo 28 straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą, kredito tarpininkas privalo nedelsdamas, bet

ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, apie tai informuoti kredito davėją, kurio vardu jis veikia. Kredito davėjas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo kredito tarpininko pranešimo apie priežiūros institucijos priimtą sprendimą įrašyti jį į šio įstatymo 28 straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą viešąjį sąrašą gavimo dienos privalo išbraukti kredito tarpininką iš šio straipsnio 2 dalyje nurodyto viešojo sąrašo.

30 straipsnis. Žalos, atsiradusios dėl kredito tarpininko profesinių pareigų nevykdymo arba netinkamo vykdymo, atlyginimas

1. Kredito tarpininkas privalo turėti, išskyrus šio straipsnio 3 dalį, profesinės civilinės atsakomybės draudimą arba kredito įstaigos laidavimą ar garantiją dėl žalos, kuri gali atsirasti dėl kredito tarpininko profesinių pareigų nevykdymo arba netinkamo vykdymo, atlyginimo. Profesinės civilinės atsakomybės draudimo, kredito įstaigos laidavimo arba garantijos suma negali būti mažesnė negu 2014 m. rugsėjo 19 d. Komisijos deleguotajame reglamente (ES) Nr. 1125/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/17/ES nuostatos dėl profesinės civilinės atsakomybės draudimo arba panašios garantijos minimalios piniginės sumos hipotekos kredito tarpininkams techninių reguliavimo standartų (OL 2014 L 305, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1125/2014), nurodyta suma.

2. Kredito tarpininkas privalo turėti dokumentą, kuriuo patvirtinamas profesinės civilinės atsakomybės draudimas, kredito įstaigos laidavimas arba garantija dėl žalos, kuri gali atsirasti dėl kredito tarpininko profesinių pareigų nevykdymo arba netinkamo vykdymo, atlyginimo visą savo veiklos laikotarpį.

3. Priklausomas kredito tarpininkas gali neturėti šio straipsnio 1 dalyje nurodyto profesinės civilinės atsakomybės draudimo, kredito įstaigos laidavimo arba garantijos, jeigu:

1) kredito davėjas yra sudaręs priklausomo kredito tarpininko profesinės civilinės atsakomybės draudimo sutartį dėl Reglamente (ES) Nr. 1125/2014 nurodytos sumos ir draudimo apsauga pagal šią draudimo sutartį galioja visose valstybėse narėse priklausomo kredito tarpininko veiklos laikotarpiu ir

2) kredito davėjas, sudarydamas sutartį su priklausomu kredito tarpininku, prisiėmė pareigą visiškai atlyginti žalą, atsiradusią dėl priklausomo kredito tarpininko profesinių pareigų nevykdymo arba netinkamo vykdymo.

4. Kredito davėjas privalo užtikrinti, kad priklausomas kredito tarpininkas, veikiantis jo vardu, laikytųsi šio straipsnio 1 arba 3 dalyje nurodytų reikalavimų. Kredito davėjas, nevykdantis šios pareigos, privalo visiškai atlyginti žalą, atsiradusią dėl priklausomo kredito tarpininko profesinių pareigų nevykdymo arba netinkamo vykdymo.

31 straipsnis. Reikalavimai kredito davėjo ir kredito tarpininko vadovams bei kredito davėjo dalyviams

1. Vadovu, fiziniu arba juridiniu asmeniu ar kartu veikiančiu asmeniu, kuriam priklausančių balsavimo teisių arba įstatinio kapitalo dalis yra lygi arba viršija 20 procentų arba kuris gali daryti tiesioginį ir (arba) netiesioginį lemiamą poveikį, kaip tai apibrėžta Įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme, kredito davėjui, negali būti asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių sąlygų:

1) fizinis asmuo yra pripažintas kaltu padaręs nusikalstamą veiką, susijusią su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu, sunkų, labai sunkų nusikaltimą arba nusikaltimą ar baudžiamąjį nusizengimą nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai ar juos atitinkančias nusikalstamas veikas pagal kitų valstybių baudžiamuosius įstatymus, jeigu jo teistumas už pirmiau nurodytus nusikaltimus nėra išnykęs ar panaikintas arba nepraėjo 5 metai nuo teismo nuosprendžio, kuriuo fizinis asmuo yra pripažintas kaltu dėl šiame punkte nurodytų baudžiamųjų nusizengimų, įsiteisėjimo;

2) juridiniam asmeniui yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už šios dalies 1 punkte nurodytas nusikalstamas veikas ir nepraėjo 5 metai nuo teismo nuosprendžio įsiteisėjimo;

3) jam už įstatymo ar kito teisės akto, reglamentuojančio finansinių paslaugų teikimą arba finansų įstaigų veiklą, reikalavimų pažeidimą pritaikyta administracinė nuobauda arba kita įstatymuose nustatyta poveikio priemonė, jeigu nuo administracinės nuobaudos arba kitos įstatymuose nustatytos poveikio priemonės pritaikymo nepraėjo vieni metai;

4) jis tiesiogiai ar netiesiogiai valdo arba valdė kvalifikuotąją įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį arba dalį, leidžiančią daryti tiesioginį ir (arba) netiesioginį lemiamą poveikį juridiniam asmeniui, arba yra ar buvo vadovu juridinio asmens, kuriam buvo pritaikyta poveikio priemonė už įstatymuose numatytus šiurkščius įstatymų ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių finansinių paslaugų teikimą arba finansų įstaigų veiklą, reikalavimų pažeidimus arba už tokį pažeidimą buvo panaikinta teisė verstis finansinių paslaugų teikimu, jeigu nepraėjo 5 metai nuo poveikio priemonės pritaikymo, arba tam juridiniam asmeniui yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už šios dalies 1 punkte nurodytas nusikalstamas veikas ir nepraėjo 5 metai nuo teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais kartu veikiančiais asmenimis laikomi du arba daugiau asmenų, kurie, remdamiesi aiškiai sudarytu ar numanomu žodiniu arba rašytiniu susitarimu, įgyvendina arba siekia įgyvendinti savo teises, turimas pagal toje dalyje nurodytą kredito davėjo ar kredito tarpininko įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį.

3. Juridinio asmens vadovas ir valdymo organo nariai turi turėti žinių ir gebėjimų, užtikrinančių tinkamą šiame įstatyme nustatytų pareigų vykdymą. Juridinio asmens vadovas ir valdymo organo nariai turi atitikti šiuos žinių ir gebėjimų reikalavimus:

1) juridinio asmens vadovas turi turėti aukštąjį išsilavinimą teisės, vadybos, verslo administravimo arba ekonomikos srityje ir ne mažesnę kaip 2 metų darbo patirtį, susijusią su kredito produktų kūrimu, platinimu arba tarpininkavimu ir (arba) vadovavimu šią veiklą vykdančiai finansų įstaigai bei turėti žinių apie kredito produktus, nekilnojamojo turto įsigijimą, garantijas, nekilnojamojo turto registravimo procedūrą, nekilnojamojo turto rinką, taip pat išmanyti teisės aktus, reglamentuojančius vartotojų teisių apsaugą, kredito gavėjų kreditingumo vertinimą;

2) bent du valdymo organo nariai turi turėti aukštąjį išsilavinimą teisės, vadybos, verslo administravimo, ekonomikos srityse ir turėti ne mažesnę kaip vienų metų darbo patirtį, susijusią su kredito produktų kūrimu, platinimu arba tarpininkavimu bei turėti žinių apie kredito produktus, nekilnojamojo turto įsigijimą, įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo užtikrinimo priemones, nekilnojamojo turto registravimo procedūrą, nekilnojamojo turto rinką, taip pat išmanyti teisės aktus, reglamentuojančius vartotojų teisių apsaugą, kredito gavėjų kreditingumo vertinimą.

4. Kredito davėjas ir kredito tarpininkas privalo iš anksto pranešti priežiūros institucijai apie visus būsimus šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų pasikeitimus, kartu pateikdamas priežiūros institucijos nustatytą informaciją, reikalingą įvertinti, ar naujai skiriamas arba planuojamas rinkti vadovas ir (arba) kitas asmuo atitinka šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytas sąlygas. Naujai paskirtas arba išrinktas vadovas gali pradėti eiti pareigas, o kitas asmuo – įsigyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą kredito davėjo balsavimo teisių arba įstatinio kapitalo dalį, leidžiančią daryti tiesioginį ir (arba) netiesioginį lemiamą poveikį juridiniam asmeniui, tik tada, kai priežiūros institucija pritaria jo kandidatūrai arba įsigijimo sandoriui.

5. Priežiūros institucija privalo priimti sprendimą pritarti arba atsisakyti pritarti vadovo kandidatūrai arba įsigijimo sandoriui per 30 darbo dienų nuo prašymo pateikimo ir visų reikalingų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos gavimo dienos.

6. Jeigu pateikti ne visi dokumentai, duomenys ir (arba) informacija ar pateikti dokumentai, duomenys ir (arba) informacija yra neišsamūs ir netikslūs, priežiūros institucija per priežiūros institucijos nurodytą terminą paprašo trūkstamų ar patikslintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos, reikalingų sprendimui priimti. Tokiu atveju priežiūros institucija sprendimą pritarti arba atsisakyti pritarti vadovo kandidatūrai arba įsigijimo sandoriui priima ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo trūkstamų ar patikslintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos gavimo dienos.

7. Priežiūros institucija atsisako pritarti vadovo kandidatūrai arba įsigijimo sandoriui, jeigu asmuo:

- 1) neatitinka šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų reikalavimų;
- 2) priežiūros institucijai paprašius pateikti trūkstamus ar patikslintus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją, reikalingus sprendimui priimti, per priežiūros institucijos nurodytą terminą nepateikia šiame straipsnyje ir jo nuostatas detalizuojančiuose teisės aktuose nurodytų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos.

8. Jeigu priežiūros institucija per 30 darbo dienų nuo pranešimo apie numatomus vadovų pasikeitimus ir visos reikalaujamos informacijos gavimo dienos nepareiškia prieštaravimo, laikoma, kad priežiūros institucija neprieštarauja numatomo rinkti arba skirti vadovo kandidatūrai.

9. Šio straipsnio 4–7 dalių nuostatos netaikomos skiriant priklausomų kredito tarpininkų, veikiančių vieno kredito davėjo vardu, vadovus.

10. Šio straipsnio nuostatos netaikomos kredito davėjų, turinčių priežiūros institucijos arba kitos valstybės narės priežiūros institucijos išduotą kredito įstaigos veiklos licenciją, vadovams ir dalyviams.

11. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos fiziniams asmenims, vykdančiams kredito tarpininko veiklą.

12. Priežiūros institucija teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų apsaugą, nustatyta tvarka tvarko vadovų ir dalyvių asmens duomenis, įskaitant ypatingus asmens duomenis, šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytų reikalavimų atitikčiai įvertinti.

13. Priežiūros institucija nustato šiame straipsnyje nurodytų reikalavimų vadovams ir kredito davėjo dalyviams įgyvendinimo tvarką.

32 straipsnis. Kredito davėjo ir kredito tarpininko darbuotojai

1. Kredito davėjo ir kredito tarpininko darbuotojai turi turėti žinių ir gebėjimų, užtikrinančių tinkamą šiame įstatyme nustatytų pareigų vykdymą.

2. Kredito davėjo, kredito tarpininko darbuotojai, siūlantys ir sudarantys kredito sutartį, turi turėti aukštąjį išsilavinimą arba ne mažesnę kaip vienų metų darbo patirtį, susijusią su finansinių produktų kūrimu arba platinimu, turėti tinkamų žinių apie kredito produktus ir papildomas paslaugas, kurios siūlomos su šiais kredito produktais, nekilnojamojo turto įsigijimo procesą, nekilnojamojo turto rinką, nekilnojamojo turto registravimo procedūrą ir nuolat šias žinias atnaujinti, taip pat išmanyti teisės aktus, reglamentuojančius vartotojų teisių apsaugą, kredito gavėjų kreditingumo vertinimo procesą arba turėti patirties kredito gavėjų kreditingumo vertinimo srityje.

3. Kredito davėjas ir kredito tarpininkas privalo užtikrinti, kad jų darbuotojai atitiktų šiame straipsnyje nustatytus žinių ir gebėjimų reikalavimus.

4. Kredito davėjas ir kredito tarpininkas priežiūros institucijos reikalavimu privalo pateikti informaciją ir dokumentus, įrodančius jų darbuotojų žinias ir gebėjimus.

33 straipsnis. Teisių ir pareigų pagal kredito sutartis perleidimas

1. Kredito davėjas turi teisę perleisti teises ir pareigas pagal su kredito gavėjais sudarytas galiojančias kredito sutartis tik į viešąjį kredito davėjų sąrašą įrašytam asmeniui.

2. Priežiūros institucija, priimdama sprendimą išbraukti kredito davėją iš viešojo kredito davėjų sąrašo šio įstatymo 51 straipsnio 5 punkte nurodytu pagrindu, įpareigoja kredito davėją perleisti teises ir pareigas pagal galiojančias kredito sutartis kitam į viešąjį kredito davėjų sąrašą įrašytam kredito davėjui.

3. Priežiūros institucija detalizuoja šio straipsnio nuostatų įgyvendinimo tvarką.

34 straipsnis. Kredito davėjo finansinių ataskaitų rinkiniai

1. Jeigu pagal Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą kredito davėjas privalo sudaryti metinius finansinių ataskaitų rinkinius, jie turi būti audituoti.

2. Metinių finansinių ataskaitų rinkinio sudarymui, finansiniam auditui ir jo atlikimo tvarkai *mutatis mutandis* taip pat taikomi Lietuvos Respublikos audito įstatyme ir Finansų įstaigų įstatyme nustatyti reikalavimai.

35 straipsnis. Kredito davėjo ir kredito tarpininko pareigos teikiant paslaugas kredito gavėjams ir atlyginimų politika

1. Sudarydamas kredito produktus, vykdydamas kredito teikimo arba kredito tarpininko veiklą, teikdamas su kreditu susijusias konsultacines paslaugas ir papildomas paslaugas, jeigu tokios papildomos paslaugos teikiamos, arba vykdydamas kredito sutartį, kredito davėjas ir kredito tarpininkas privalo veikti sąžiningai, teisingai, skaidriai ir profesionaliai, atsižvelgdami į kredito gavėjų teises ir interesus. Kredito teikimo, kredito tarpininko veikla vykdoma arba konsultacinės paslaugos ir papildomos paslaugos, jeigu tokios papildomos paslaugos teikiamos, teikiamos remiantis informacija apie kredito gavėjo finansinę padėtį, visus konkrečius poreikius, apie kuriuos praneša kredito gavėjas, ir atsižvelgiant į pagrįstas prielaidas dėl rizikos, susijusios su kredito gavėjo padėtimi kredito sutarties galiojimo laikotarpiu. Kai teikiamos konsultacinės paslaugos, papildomai turi būti remiamasi informacija, nurodyta šio įstatymo 36 straipsnio 4 dalies 1 punkte.

2. Kredito davėjo nustatyta atlyginimų politika, taikoma jo darbuotojams ir kredito tarpininkams, ir kredito tarpininko nustatyta atlyginimų politika, taikoma jo darbuotojams, negali trukdyti jiems vykdyti šio straipsnio 1 dalyje nustatytų pareigų.

3. Kredito davėjas, nustatydamas atlyginimų politiką ir taikydamas ją savo darbuotojams, atsakingiems už kredito gavėjų kreditingumo vertinimą, atsižvelgdamas į kredito davėjo dydį, vidaus struktūrą, kredito teikimo veiklos pobūdį, apimtį ir sudėtingumą, privalo laikytis šių principų:

1) atlyginimų politika turi būti suderinta su patikima ir veiksminga rizikos valdymo politika ir skatinti tokį valdymą, bet neskatinti prisiimti rizikos, kuri viršytų kredito davėjui priimtinos rizikos lygį;

2) atlyginimų politika turi būti suderinta su kredito davėjo verslo strategija, tikslais, vertybėmis ir ilgalaikiais interesais ir apimti priemones, skirtas interesų konfliktui išvengti, taip pat turi būti nustatyta, kad darbuotojo atlyginimas nepriklauso nuo patvirtintų paraiškų sudaryti kredito sutartį skaičiaus ar santykinės dalies.

4. Kredito davėjas arba kredito tarpininkas, teikiantis konsultacines paslaugas, turi užtikrinti, kad atlyginimų kredito teikimo veikloje dalyvaujantiems darbuotojams struktūra neturėtų įtakos jų gebėjimui veikti geriausiaisiais kredito gavėjo interesais ir nepriklausytų nuo kredito sutarčių ir kitų finansinių produktų ar paslaugų pardavimo planų.

36 straipsnis. Konsultacinių paslaugų teikimo reikalavimai

1. Kredito davėjas arba kredito tarpininkas turi aiškiai informuoti kredito gavėją, ar jam yra arba gali būti teikiamos konsultacinės paslaugos.

2. Prieš teikdamas konsultacines paslaugas arba prieš sudarydamas sutartį dėl konsultacinių paslaugų teikimo, jeigu tokia sutartis sudaroma, kredito davėjas arba kredito tarpininkas raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje kredito gavėjui pateikia šią informaciją:

1) ar asmeninė rekomendacija bus parengta remiantis tik kredito davėjo arba kredito tarpininko produktų analize pagal šio straipsnio 4 dalies 2 punktą, ar įvairių visoje kreditų rinkoje siūlomų produktų analize pagal šio straipsnio 4 dalies 3 punktą, kad kredito gavėjas galėtų suprasti, kuo remiantis parengta asmeninė rekomendacija;

2) už konsultacines paslaugas kredito gavėjo mokamo atlygio, jeigu toks taikomas, dydį arba, jeigu teikiant informaciją tikslios sumos nustatyti neįmanoma, taikomą atlygio apskaičiavimo tvarką.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija kredito gavėjui gali būti teikiama kaip papildoma ikisutartinė informacija.

4. Kai kredito gavėjui teikiamos konsultacinės paslaugos, kredito davėjas arba kredito tarpininkas taip pat turi laikytis šių papildomų reikalavimų:

1) kredito davėjas arba kredito tarpininkas turi surinkti reikiamą informaciją apie kredito gavėjo asmeninę ir finansinę padėtį, pageidavimus ir tikslus, kad galėtų rekomenduoti jam tinkamas kredito sutartis. Toks kredito gavėjo asmeninės ir finansinės padėties, pageidavimų ir tikslų vertinimas grindžiamas naujausia surinkta informacija apie kredito gavėją ir atsižvelgiama į pagrįstas prielaidas dėl kredito gavėjui gresiančios rizikos siūlomos kredito sutarties galiojimo laikotarpiu;

2) kredito davėjas arba priklausomas kredito tarpininkas turi išanalizuoti pakankamai savo kredito produktų kredito sutarčių ir rekomenduoti tinkamą vieną ar kelias kredito sutartis, atsižvelgdamas į kredito gavėjo asmeninę ir finansinę padėtį, pageidavimus ir tikslus;

3) nepriklausomas kredito tarpininkas turi išanalizuoti pakankamai rinkoje siūlomų kredito sutarčių ir rekomenduoti tinkamą vieną arba kelias kredito sutartis pagal kredito gavėjo asmeninę ir finansinę padėtį, pageidavimus ir tikslus;

4) kredito davėjas arba kredito tarpininkas, rinkdamas informaciją apie kredito gavėjo asmeninę ir finansinę padėtį, pageidavimus ir tikslus ir rekomenduodamas tinkamas kredito sutartis pagal šios dalies 1, 2 ir 3 punktus, turi veikti geriausiais kredito gavėjo interesais;

5) kredito davėjas arba kredito tarpininkas asmeninę rekomendaciją kredito gavėjui turi pateikti raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje.

5. Nepriklausomam kredito tarpininkui draudžiama gauti komisini atlyginimą iš vieno ar kelių kredito davėjų už konsultacinių paslaugų kredito gavėjams teikimą ir (arba) šio įstatymo 3 straipsnio 19 dalyje nurodytos kredito tarpininko veiklos vykdymą. Nepriklausomas konsultacijas gali teikti tik nepriklausomas kredito tarpininkas, kuris laikosi šioje dalyje ir šio straipsnio 4 dalies 3 punkte nurodytų reikalavimų.

6. Kredito davėjas ir kredito tarpininkas turi informuoti kredito gavėją, kai, atsižvelgiant į kredito gavėjo finansinę padėtį, dėl kredito sutarties sudarymo ir vykdymo gali kilti konkreti rizika kredito gavėjui.

7. Konsultacines paslaugas, susijusias su kredito sutartimis, turi teisę teikti kredito davėjas, kredito tarpininkas ir:

1) asmuo, vykdamas šio įstatymo 3 straipsnio 19 dalyje nurodytą kredito tarpininko veiklą arba teikiantis konsultacines paslaugas, jeigu ta veikla vykdoma ar paslaugos teikiamos atsitiktiniais atvejais greta profesinės veiklos, reguliuojamos teisės aktais arba etikos kodeksu, nedraudžiančiu vykdyti tos veiklos ar teikti tų paslaugų;

2) fizinių asmenų bankroto administratoriai ir kiti asmenys, teikiantys su esamos skolos valdymu susijusias konsultacines paslaugas, kurių veikla reguliuojama teisės aktais, arba asmenys, nekomerciniais tikslais teikiantys viešąsias arba savanoriškas konsultacines paslaugas.

8. Šio straipsnio 7 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti asmenys privalo laikytis šio įstatymo 6, 7, 9, 10 straipsniuose ir šiame straipsnyje nustatytų kredito gavėjų informavimo reikalavimų ir neturi šio įstatymo 41 straipsnyje nustatytų teisių.

9. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai nepanaikina kredito davėjo arba kredito tarpininko pareigos laikytis šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

VI SKYRIUS

TARPUSAVIO SKOLINIMO PLATFORMOS OPERATORIAUS VEIKLOS REIKALAVIMAI IR TARPUSAVIO SKOLINIMAS

37 straipsnis. Reikalavimai tarpusavio skolinimo platformos operatoriui, jo vadovui ir dalyviui

1. Tarpusavio skolinimo platformos operatoriui *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo II, III, VI, VII skyrių, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 27–36 straipsnių nuostatos, taikomos kredito davėjui.

2. Tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus vadovui ir dalyviui *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo 31 straipsnio nuostatos.

3. Tarpusavio skolinimo platformos operatoriui kiti įstatymai, reglamentuojantys finansinių paslaugų teikimą ir finansų įstaigų veiklą, jeigu tarpusavio skolinimo platformos operatorius yra finansų įstaiga, taip pat tam tikros teisinės formos, kurios pagrindu veikia tarpusavio skolinimo platformos operatorius, asmeniui taikomi tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.

4. Tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 40 000 eurų.

5. Tarpusavio skolinimo platformos operatorius privalo parengti ir patvirtinti veiklos tęstinumo planą, kuriame būtų numatytos priemonės ir procedūros, skirtos užtikrinti, kad tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus veikla būtų vykdoma nuolat ir nenutrūkstamai, taip pat būtų sklandžiai administruojamos kredito sutartys ir nepertraukiamai vykdomi įsipareigojimai pagal kredito sutartis esant nenumatytoms aplinkybėms.

6. Tarpusavio skolinimo platformos operatorius privalo laikytis šių reikalavimų:

1) sąžiningai, teisingai ir profesionaliai veikti geriausiomis paskolos davėjui ir kredito gavėjui sąlygomis ir jų interesais, taip pat nediskriminuoti kredito gavėjų;

- 2) veikti rūpestingai, profesionaliai ir atsargiai;
 - 3) turėti ir naudoti veiklai reikalingas bei patikimas priemones ir procedūras, kurios užtikrintų sklandžią tarpusavio skolinimo veiklą;
 - 4) paskolos davėjui ir kredito gavėjui atskleisti su jų teisėmis ir pareigomis pagal sudarytas kredito sutartis susijusią ir jiems reikalingą informaciją;
 - 5) įgyvendinti ir taikyti veiksmingas organizacines ir administracines priemones, skirtas užkirsti kelią interesų konfliktams, kurie galėtų neigiamai paveikti paskolos davėjų ir kredito gavėjų interesus;
 - 6) užtikrinti, kad informacija, duomenys ir dokumentai apie paskolos davėją, taip pat ikisutartinė, sutartinė ir tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus susirašinėjimo su paskolos davėju ir kredito gavėju informacija, duomenys ir dokumentai (gautus paskolos davėjo ir kredito gavėjo sutikimus, patvirtinimo dokumentus ir kitą su kredito suteikimu susijusią informaciją patvirtinantys duomenys, dokumentai ir informacija) būtų saugomi 10 metų nuo įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo dienos, jeigu kiti teisės aktai, reglamentuojantys asmens duomenų teisinę apsaugą ir dokumentų saugojimą, nenustato ilgesnio dokumentų saugojimo termino;
 - 7) vykdyti priežiūros institucijos nurodymus.
7. Tarpusavio skolinimo platformos operatoriumi paskolos davėjo ir (arba) kredito gavėjo mokamas atlygis gali būti skaičiuojamas tik nuo paskolos davėjui kredito gavėjo sumokėtų kredito įmokų.
8. Tarpusavio skolinimo platformos operatorius savo interneto svetainėje privalo skelbti šią informaciją:
- 1) tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus pavadinimą, buveinės adresą ir duomenis ryšiui palaikyti;
 - 2) informaciją apie organizacines ir administracines priemones, skirtas užkirsti kelią interesų konfliktams;
 - 3) detalią išieškojimo vykdymo procedūrą, jeigu kredito gavėjas nevykdo įsipareigojimų pagal kredito sutartį arba netinkamai juos vykdo;
 - 4) kitą priežiūros institucijos teisės aktuose nurodytą informaciją.

38 straipsnis. Viešasis tarpusavio skolinimo platformos operatorių, veikiančių pagal šį įstatymą, sąrašas

1. Teisę verstis tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus veikla juridinis asmuo turi tik tada, kai priežiūros institucija įrašo jį į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių, veikiančių pagal šį įstatymą, sąrašą (toliau – viešasis tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašas).

2. Asmuo gali būti įrašytas į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą, jeigu jis atitinka šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje, 31 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 37 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytus reikalavimus ir priežiūros institucijai pateikia priežiūros institucijos teisės aktų nustatytus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją:

- 1) prašymą įrašyti jį į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą;
- 2) patvirtinančius, kad šio įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys atitinka šio įstatymo 31 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus;
- 3) patvirtinančius informaciją apie šio įstatymo 37 straipsnio 4 dalyje nustatyto įstatinio kapitalo reikalavimo tenkinimą;
- 4) patvirtintą veiklos tęstinumo planą, atitinkantį šio įstatymo 37 straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus;
- 5) kredito gavėjų kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo taisyklės, atitinkančias šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalies nuostatas.

3. Priežiūros institucija, išnagrinėjusi asmens prašymą įrašyti jį į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą ir pateiktus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją, ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo prašymo ir visų tinkamai įformintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos gavimo dienos priima sprendimą įrašyti arba atsisakyti įrašyti asmenį į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą. Jeigu pateikti ne visi dokumentai, duomenys ir (arba) informacija ar pateikti dokumentai, duomenys ir (arba) informacija yra neišsamūs ir netikslūs, priežiūros institucija per priežiūros institucijos nurodytą terminą paprašo trūkstumų ar patikslintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos, reikalingų sprendimui priimti. Sprendimą įrašyti arba atsisakyti įrašyti asmenį į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą ji priima ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo trūkstumų ar patikslintų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos gavimo dienos. Asmuo įrašomas į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo priežiūros institucijos sprendimo priėmimo dienos.

4. Priežiūros institucija atsisako įrašyti asmenį į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą, jeigu asmuo:

- 1) neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų;
- 2) nepateikia šio straipsnio 2 dalyje nurodytų dokumentų, duomenų ir (arba) informacijos, priežiūros institucijai paprašius pateikti trūkstumus ar patikslintus dokumentus, duomenis ir (arba) informaciją, reikalingus sprendimui priimti, per priežiūros institucijos nurodytą terminą.

5. Tarpusavio skolinimo platformos operatorius nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, privalo raštu informuoti priežiūros instituciją apie dokumentų, duomenų ir (arba)

informacijos, pateiktos pagal šį straipsnį, išskyrus informaciją, nurodytą šio įstatymo 31 straipsnyje, pasikeitimus, kai tik šie pasikeitimai paaiškėja.

6. Tarpusavio skolinimo platformos operatorius išbraukiamas iš viešojo tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašo priežiūros institucijos sprendimu:

- 1) tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus prašymu;
- 2) jeigu paskutinius 6 mėnesius tarpusavio skolinimo platformos operatorius nebevykdo tarpusavio skolinimo platformos administravimo veiklos arba nepradeda jos vykdyti per 6 mėnesius nuo jo įrašymo į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą dienos;
- 3) tarpusavio skolinimo platformos operatoriumi yra iškelta bankroto byla arba bankroto procesas pradėtas ne teismo tvarka, jis likviduojamas ar pasibaigia kitais įstatymų nustatytais pagrindais;
- 4) tarpusavio skolinimo platformos operatoriumi taikoma šio įstatymo 51 straipsnio 5 punkte nustatyta poveikio priemonė.

7. Tarpusavio skolinimo platformos operatorius turi teisę kreiptis į priežiūros instituciją dėl jo išbraukimo iš viešojo tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašo ir privalo pateikti:

- 1) prašymą išbraukti iš viešojo tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašo;
- 2) informaciją apie galiojančias kredito sutartis, jeigu tokių yra;
- 3) informaciją apie teisių ir pareigų pagal galiojančias kredito sutartis, jeigu tokių yra, perleidimą kitam tarpusavio skolinimo platformos operatoriumi.

8. Tarpusavio skolinimo platformos operatorius, paskutinius 6 mėnesius nebevykdantis tarpusavio skolinimo platformos administravimo veiklos arba nepradėjęs jos vykdyti per 6 mėnesius nuo jo įrašymo į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą dienos, apie tai nedelsdamas privalo raštu pranešti priežiūros institucijai ir pateikti šio straipsnio 7 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytą informaciją.

9. Šio straipsnio 6 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais priežiūros institucija tarpusavio skolinimo platformos operatorių išbraukia iš viešojo tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus sąrašo, jeigu tarpusavio skolinimo platformos operatorius neturi galiojančių kredito sutarčių arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus teisės ir pareigos yra perleistos kitam tarpusavio skolinimo platformos operatoriumi.

10. Tarpusavio skolinimo platformos operatorius, priežiūros institucijos sprendimu išbrauktas iš viešojo tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašo šio straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais, gali būti vėl įrašytas į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą šiame įstatyme nustatyta tvarka. Tarpusavio skolinimo platformos operatorius, priežiūros institucijos sprendimu išbrauktas iš viešojo tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašo šio straipsnio 6 dalies 4 punkte nurodytu atveju, gali būti vėl įrašytas į viešąjį

tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą ne anksčiau kaip po vienu metų nuo sprendimo išbraukti jį iš viešojo tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašo priėmimo dienos.

11. Iš viešojo tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašo išbrauktas asmuo neturi teisės sudaryti naujų kredito sutarčių.

12. Viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą priežiūros institucija tvarko savo nustatyta tvarka. Priežiūros institucija viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą skelbia savo interneto svetainėje.

39 straipsnis. Tarpusavio skolinimo reikalavimai

1. Paskolos davėjas vienam kredito gavėjui gali suteikti ne didesnę kaip 1 000 eurų kreditą per 12 mėnesių laikotarpį nuo pirmojo kredito suteikimo dienos vienoje tarpusavio skolinimo platformoje.

2. Šiame straipsnyje nustatyto reikalavimo laikymąsi tarpusavio platformoje privalo užtikrinti tos platformos operatorius.

40 straipsnis. Papildomi informavimo sudarant kredito sutartį reikalavimai

1. Iki kredito sutarties sudarymo tarpusavio skolinimo platformos operatorius paskolos davėjui privalo pateikti šią informaciją:

1) paskolos davėjui tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus taikomus mokėjimus ir kitas išlaidas;

2) tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus atlikto kredito gavėjo kreditingumo vertinimo rezultatus;

3) detalią išieškojimo vykdymo procedūrą, jeigu kredito gavėjas nevykdo arba netinkamai vykdo įsipareigojimus pagal kredito sutartį;

4) tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus veiklos tęstinumo planą;

5) reikalavimo ar jo dalies perleidimo pagal kredito sutartį aplinkybes ir (arba) sąlygas;

6) apie kitas paskolos davėjo, kredito gavėjo ir tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus teises ir pareigas, susijusias su tarpusavio skolinimu.

2. Iki kredito sutarties sudarymo tarpusavio skolinimo platformos operatorius privalo supažindinti paskolos davėją su paskolos davėjo prisiimama rizika (operatoriaus nemokumo rizika, pasitraukimo iš veiklos rizika, interesų konflikto rizika, kredito gavėjo nemokumo rizika, netinkamo kredito sutarties vykdymo rizika ir kitomis konkrečiam tarpusavio skolinimo platformos operatoriui ir jo veiklai būdingomis rizikos rūšimis).

3. Iki kredito sutarties sudarymo tarpusavio skolinimo platformos operatorius, be šio įstatymo II skyriuje nurodytos informacijos, kredito gavėjui privalo pateikti informaciją apie kredito gavėjo, paskolos davėjo ir tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus teises ir pareigas, susijusias su tarpusavio skolinimu.

4. Priežiūros institucija detalizuoja tarpusavio skolinimo, tarpusavio skolinimo platformos ir tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus veiklos reikalavimus.

VII SKYRIUS

KREDITO TARPININKŲ VEIKLA KITOSE VALSTYBĖSE NARĖSE

41 straipsnis. Teisė vykdyti kredito tarpininko veiklą ir steigimosi teisė kitoje valstybėje narėje

1. Kredito tarpininkas, šio įstatymo 28 arba 29 straipsnyje nustatyta tvarka įrašytas į viešąjį sąrašą, turi teisę vykdyti kredito tarpininko veiklą kitoje valstybėje narėje įsteigdamas filialą arba jo nesteigdamas, išskyrus atvejus, kai kredito tarpininkas veikia kredito davėjo, kuris yra ne kredito įstaiga, neturinti teisės vykdyti veiklos toje valstybėje narėje, vardu.

2. Kredito tarpininkas, ketinantis pirmą kartą steigti filialą kitoje valstybėje narėje arba pradėti vykdyti kredito tarpininko veiklą nesteigdamas filialo, apie tai turi pranešti priežiūros institucijai Europos bankininkystės institucijos nustatyta tvarka. Priklausomas kredito tarpininkas priežiūros institucijai turi nurodyti kredito davėjus, kurių vardu jis veikia, ir pateikti informaciją, ar kredito davėjai prisiima visišką ir besąlygišką atsakomybę už kredito tarpininko veiklą.

3. Kredito tarpininko, ketinančio vykdyti kredito tarpininko veiklą nesteigiant filialo, darbuotojai turi atitikti šio įstatymo 32 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir priimančiosios valstybės narės nustatytus papildomus reikalavimus, kai priimančioji valstybė narė nustato tokius papildomus reikalavimus.

4. Priežiūros institucija per vieną mėnesį nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos ją perduoda priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijai ir apie tai tą pačią dieną raštu praneša kredito tarpininkui.

5. Kredito tarpininkas turi teisę steigti filialą kitoje valstybėje narėje arba vykdyti kredito tarpininko veiklą nesteigdamas filialo praėjus vienam mėnesiui nuo šio straipsnio 4 dalyje nurodyto pranešimo gavimo dienos.

42 straipsnis. Kitoje valstybėje narėje įsteigto kredito tarpininko veikla Lietuvos Respublikoje

1. Kitoje valstybėje narėje įsteigtas kredito tarpininkas turi teisę steigti filialą arba vykdyti kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje nesteigdamas filialo.

2. Kitoje valstybėje narėje įsteigtas kredito tarpininkas turi teisę steigti filialą arba pradėti vykdyti kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje nesteigdamas filialo tik tada, kai priežiūros institucija gauna kitos valstybės narės priežiūros institucijos pranešimą apie ketinimą steigti filialą arba pradėti vykdyti kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje nesteigiant filialo.

3. Kitoje valstybėje narėje įsteigto kredito tarpininko, įsteigusio filialą Lietuvos Respublikoje, ir kitoje valstybėje narėje įsteigto kredito tarpininko, vykdančio kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje nesteigiant filialo, darbuotojai turi atitikti šio įstatymo 32 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

4. Kitoje valstybėje narėje įsteigto kredito tarpininko, vykdančio kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje nesteigiant filialo, darbuotojai privalo laikytis šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų, susijusių su kredito sutarties sudarymu ir kredito gavėjų teisių apsauga.

5. Per 2 mėnesius nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto kitos valstybės narės priežiūros institucijos pranešimo gavimo dienos priežiūros institucija privalo pasirengti atlikti kredito tarpininko filialo priežiūrą ir pateikti kredito tarpininkui informaciją apie teisės aktų reikalavimus, kurių jis privalo laikytis vykdydamas kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje.

6. Kitoje valstybėje narėje įsteigtas kredito tarpininkas, vykdydamas veiklą Lietuvos Respublikoje, privalo turėti profesinės civilinės atsakomybės draudimą, o priklausomas kredito tarpininkas – profesinės civilinės atsakomybės draudimą arba privalo pasirinkti kitą žalos, galinčios atsirasti dėl priklausomo kredito tarpininko profesinių pareigų nevykdymo arba netinkamo vykdymo, atlyginimo būdą, kaip nustatyta šio įstatymo 30 straipsnyje.

7. Kitoje valstybėje narėje kredito tarpininko atstovo veiklą vykdančias fizinis ar juridinis asmuo negali vykdyti tokios veiklos Lietuvos Respublikoje.

43 straipsnis. Kitoje valstybėje narėje įsteigto kredito tarpininko, veikiančio Lietuvos Respublikoje, priežiūra

1. Priežiūros institucija prižiūri, kaip kredito tarpininkas, įsteigęs filialą Lietuvos Respublikoje, laikosi šio įstatymo 4, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 32, 35, 36 straipsniuose nustatytų reikalavimų ir juos detalizuojančių priežiūros institucijos teisės aktų. Šiuo tikslu priežiūros

institucija turi teisę atlikti kredito tarpininko filialo patikrinimus, įpareigoti kredito tarpininką atlikti veiksmus, reikalingus užtikrinti, kad kredito tarpininko filialas, įsteigtas Lietuvos Respublikoje, laikytųsi šioje dalyje nurodytų teisės aktų reikalavimų, ir sudaryti sąlygas buveinės valstybės narės priežiūros institucijai užtikrinti, kad būtų vykdomos šio įstatymo 35 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytos pareigos.

2. Nustačiusi, kad kitos valstybės narės kredito tarpininkas, įsteigęs filialą Lietuvos Respublikoje, nesilaiko šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų ir juos detalizuojančių priežiūros institucijos teisės aktų, priežiūros institucija raštu nurodo kredito tarpininko filialui per protingą, bet ne ilgesnį kaip 14 dienų, terminą pašalinti teisės aktų pažeidimus.

3. Jeigu nepaisoma pagal šio straipsnio 2 dalį duotų nurodymų, priežiūros institucija turi teisę imtis visų būtinų veiksmų, siekdama užtikrinti, kad kredito tarpininko filialas nutrauktų teisės akto pažeidimą, ir apie veiksmus, kurių buvo imtasi, informuoja buveinės valstybės narės priežiūros instituciją.

4. Jeigu, nepaisydamas veiksmų, kurių ėmėsi priežiūros institucija, kredito tarpininko filialas Lietuvos Respublikoje ir toliau nesilaiko šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, priežiūros institucija, prieš tai pranešusi buveinės valstybės narės priežiūros institucijai, turi teisę imtis būtinų veiksmų, užkertančių kelią teisės aktų pažeidimams, arba poveikio priemonių, įskaitant, jeigu būtina, draudimą kredito tarpininko filialui, pažeidžiančiam teisės aktų reikalavimus, vykdyti kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje. Apie veiksmus, kurių buvo imtasi, priežiūros institucija nedelsdama praneša Europos Komisijai.

5. Pranešusi buveinės valstybės narės priežiūros institucijai, priežiūros institucija turi teisę vykdyti kitos valstybės narės kredito tarpininko filialo, įsteigto Lietuvos Respublikoje, patikrinimus vietoje.

6. Kai priežiūros institucija turi akivaizdžių ir pagrįstų priežasčių manyti, kad, naudodamasis laisve teikti paslaugas, kredito tarpininkas, vykdamas kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje, pažeidžia šiame įstatyme nustatytas pareigas arba kad kredito tarpininkas, įsteigęs Lietuvos Respublikoje filialą, nesilaiko šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, išskyrus teisės aktų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, pažeidimus, ji apie tai praneša buveinės valstybės narės priežiūros institucijai.

7. Jeigu per vieną mėnesį nuo šio straipsnio 6 dalyje nurodyto pranešimo gavimo dienos buveinės valstybės narės priežiūros institucija nesiima veiksmų teisės aktų pažeidimams nutraukti arba kredito tarpininkas, nepaisydamas veiksmų, kurių ėmėsi buveinės valstybės narės priežiūros institucija, ir toliau pažeidžia Lietuvos Respublikos kredito gavėjų interesus ir kelia grėsmę sklandžiam finansų rinkos veikimui, priežiūros institucija turi teisę:

1) pranešusi buveinės valstybės narės priežiūros institucijai, imtis būtinų veiksmų kredito gavėjų interesams apsaugoti ir sklandžiam finansų rinkos veikimui užtikrinti. Apie priemones, kurių buvo imtasi, priežiūros institucija nedelsdama praneša Europos Komisijai ir Europos bankininkystės institucijai;

2) perduoti šį klausimą spręsti Europos bankininkystės institucijai.

8. Jeigu priežiūros institucija nepritaria tokiems veiksmams, kurių ėmėsi buveinės valstybės narės priežiūros institucija teisės aktų pažeidimams nutraukti, priežiūros institucija gali pasinaudoti šio straipsnio 7 dalies 2 punkte numatyta teise.

VIII SKYRIUS

PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS BENDRADARBIAVIMAS SU KITŲ VALSTYBIŲ NARIŲ PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOMIS

44 straipsnis. Priežiūros institucijos bendradarbiavimas su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis

1. Priežiūros institucija, atlikdama šiame įstatyme jai pavestas funkcijas, bendradarbiauja su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis. Bendradarbiavimas apima keitimąsi informacija, dalyvavimą atliekant patikrinimus arba kitų priežiūros funkcijų atlikimą bet kurios priežiūros institucijos iniciatyva.

2. Priežiūros institucija nedelsdama suteikia kitų valstybių narių priežiūros institucijoms informaciją, būtiną kitų valstybių narių priežiūros institucijų funkcijoms atlikti.

45 straipsnis. Keitimasis informacija

1. Priežiūros institucija, atlikdama šiame įstatyme jai pavestas funkcijas, keičiasi informacija su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis.

2. Priežiūros institucija, perduodama informaciją kitos valstybės narės priežiūros institucijai, turi teisę reikalauti, kad suteikta informacija nebūtų perduodama tretiesiems asmenims be išankstinio priežiūros institucijos sutikimo. Toks apribojimas turi būti nurodytas informacijos perdavimo metu. Priežiūros institucija, duodama sutikimą perduoti informaciją tretiesiems asmenims, privalo nurodyti, kokiais tikslais gali būti naudojama perduota informacija.

3. Priežiūros institucija turi teisę iš kitų valstybių narių priežiūros institucijų gautą informaciją perduoti kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims tik turėdama išankstinį kitos valstybės narės priežiūros institucijos sutikimą perduoti suteiktą informaciją ir tik jame nurodytais tikslais, nebent informacijos perdavimas nesant tokio sutikimo ar kitais, negu

nurodyti, tikslais būtų pateisinamas vadovaujantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatomis – tokiu atveju priežiūros institucija nedelsdama apie tai praneša informaciją pateikusiai kitos valstybės narės priežiūros institucijai.

4. Iš kitų valstybių narių priežiūros institucijų gauti asmens duomenys gali būti perduodami kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims tik laikantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimų.

46 straipsnis. Atsisakymas bendradarbiauti

1. Priežiūros institucija turi teisę atsisakyti bendradarbiauti su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis, teikti joms informaciją ar teikti pagalbą atliekant patikrinimą ar atliekant kitas priežiūros funkcijas, kaip tai numatyta šio įstatymo 44 straipsnyje, arba keistis informacija, kaip tai numatyta šio įstatymo 45 straipsnyje, tik tuo atveju, jeigu:

1) patikrinimas, kitų priežiūros funkcijų atlikimas arba informacijos perdavimas galėtų neigiamai paveikti Lietuvos Respublikos suverenitetą, saugumą ar viešąją tvarką;

2) dėl tų pačių veiksmų ir tų pačių asmenų jau yra pradėtas teismo ar ikiteisminis procesas Lietuvos Respublikoje;

3) dėl tų pačių veiksmų ir tų pačių asmenų jau yra priimtas galutinis teismo sprendimas Lietuvos Respublikoje.

2. Jeigu priežiūros institucija pasinaudoja šio straipsnio 1 dalyje nurodyta teise, ji nedelsdama apie tai praneša kitos valstybės narės priežiūros institucijai, pateikusiai prašymą suteikti informaciją ar kitokio pobūdžio pagalbą, nurodydama atsisakymo bendradarbiauti priežastis.

47 straipsnis. Atskirų valstybių narių kompetentingų institucijų nesutarimų sprendimas

1. Priežiūros institucija gali kreiptis į Europos bankininkystės instituciją dėl šių kitos valstybės narės priežiūros institucijos atmestų arba per pagrįstą terminą neįvykdytų prašymų:

1) keistis informacija;

2) atlikti patikrinimą;

3) leisti priežiūros institucijos pareigūnams dalyvauti kitos valstybės narės priežiūros institucijos pareigūnams atliekant patikrinimą.

2. Šio straipsnio nuostatos įgyvendinamos laikantis 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB

ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL 2010 L 331, p. 12), 19 straipsnio nuostatų.

IX SKYRIUS

KREDITO DAVĖJŲ, KREDITO TARPININKŲ IR TARPUSAVIO SKOLINIMO PLATFORMOS OPERATORIŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA IR ATSAKOMYBĖ UŽ ŠIO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

48 straipsnis. Priežiūros institucijos funkcijos

Priežiūros institucija atlieka šias funkcijas:

- 1) įrašo asmenis į viešąjį kredito davėjų sąrašą ir iš jo išbraukia;
- 2) įrašo asmenis į viešąjį nepriklausomų kredito tarpininkų sąrašą arba viešąjį priklausomų kredito tarpininkų, veikiančių daugiau negu vieno kredito davėjo vardu, sąrašą ir iš jo išbraukia;
- 3) įrašo asmenis į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą ir iš jo išbraukia;
- 4) stebi, analizuoja, tikrina ir kitaip prižiūri kredito davėjų, kredito tarpininkų ir tarpusavio skolinimo platformos operatorių veiklą;
- 5) atlieka kitas šiame ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose finansų rinkų veiklą, nustatytas funkcijas.

49 straipsnis. Priežiūros institucijos teisė į informaciją ir gautos informacijos apsauga

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys priežiūros institucijos prašymu privalo pateikti jai informaciją, taip pat konfidencialią informaciją, duomenis, dokumentus, jų kopijas, reikalingus jos funkcijoms atlikti ir teisėms įgyvendinti. Tais atvejais, kai pagal Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymą šioje dalyje nurodytai informacijai gauti reikalingas teismo leidimas, tokia informacija gali būti gauta tik gavus teismo leidimą.

2. Priežiūros institucija turi teisę kreiptis į kitų valstybių narių ar užsienio valstybių kompetentingas institucijas, finansų ir kapitalo rinkų priežiūros institucijas, už vartotojų teisių apsaugą atsakingas institucijas ar kitas institucijas, fizinius ir juridinius asmenis, kitas organizacijas ir jų padalinius su prašymu pateikti informaciją, reikalingą priežiūros funkcijoms atlikti ir teisėms įgyvendinti.

3. Informacijos, kurią priežiūros institucija gauna priežiūros tikslu, apsaugai taikomos Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 19 straipsnio nuostatos.

50 straipsnis. Priežiūros institucijos atliekami patikrinimai

1. Priežiūros institucija organizuoja ir atlieka kredito davėjų, kredito tarpininkų ir tarpusavio skolinimo platformų operatorių veiklos patikrinimus (toliau – patikrinimas), kad nustatytų, ar laikomasi šio įstatymo reikalavimų.

2. Patikrinimai atliekami priežiūros institucijos nustatyta tvarka.

51 straipsnis. Priežiūros institucijos taikomos poveikio priemonės

Priežiūros institucija turi teisę fiziniams asmenims, kurie verčiasi ūkine komercine ar profesine veikla, ir juridiniams asmenims taikyti šias poveikio priemones:

1) įspėti dėl šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimo (toliau – teisės akto pažeidimas) ir nurodyti protingą, bet ne ilgesnį kaip 14 darbo dienų, terminą nutraukti teisės akto pažeidimą ir užtikrinti, kad jis nesikartotų;

2) skirti šio įstatymo 53 straipsnyje nustatytas baudas;

3) įpareigoti kredito davėją, kredito tarpininką arba tarpusavio skolinimo platformos operatorių pakeisti vadovą;

4) laikinai uždrausti kredito davėjui arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriui sudaryti kredito sutartis;

5) išbraukti asmenį iš šio įstatymo 25, 28 ir 38 straipsniuose nurodytų viešųjų sąrašų;

6) uždrausti skleisti neteisingą, klaidinančią ar neaiškią kredito sutarties reklamą ir (arba) prireikus įpareigoti jau paskleistą kredito sutarties reklamą patikslinti ir (arba) paneigti;

7) kitoje valstybėje narėje įsteigtam kredito tarpininkui, veikiančiam Lietuvos Respublikoje, pažeidžiančiam šio įstatymo reikalavimus, uždrausti vykdyti kredito tarpininko veiklą Lietuvos Respublikoje.

52 straipsnis. Poveikio priemonių taikymo pagrindai ir tvarka

1. Šiame įstatyme nustatytos poveikio priemonės taikomos fiziniams asmenims, kurie verčiasi ūkine komercine ar profesine veikla, ir juridiniams asmenims, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) kredito davėjo, kredito tarpininko arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriaus veikla vykdoma asmens, neįrašyto į šio įstatymo 25, 28, 29 arba 38 straipsnyje nurodytą viešąjį sąrašą;

2) kredito davėjas, kredito tarpininkas arba tarpusavio skolinimo platformos operatorius į šio įstatymo 25, 28 arba 38 straipsnyje nurodytą viešąjį sąrašą buvo įrašytas priežiūros institucijai pateikus neteisingą informaciją ar pasinaudojus kitomis neteisėtomis priemonėmis;

3) nustatytais terminais nepateikiama šio įstatymo nustatyta ar priežiūros institucijos pareikalauta informacija arba pateikiama neišsami ar netiksli informacija;

4) asmuo nebeatitinka reikalavimų, taikomų įrašant asmenis į šio įstatymo 25, 28 arba 38 straipsnyje nurodytą viešąjį sąrašą;

5) trukdoma priežiūros institucijai ar jos įgaliotiems asmenims atlikti patikrinimus;

6) padaromas kitas teisės akto pažeidimas.

2. Priežiūros institucija poveikio priemones taiko Finansinių priemonių rinkų įstatymo nustatyta tvarka.

3. Priežiūros institucija turi teisę taikyti vieną ar kelias poveikio priemones.

4. Priežiūros institucijos sprendimas taikyti poveikio priemonę (priemones) įsigalioja kitą dieną po jo priėmimo dienos, jeigu priežiūros institucijos sprendime nenustatyta kitaip.

5. Poveikio priemonės, kurios taikomos laikinai, galioja iki priežiūros institucijos sprendime taikyti poveikio priemonę (priemones) nurodyto termino. Šis terminas gali būti apibrėžtas konkrečia data, laikotarpiu ar susietas su tam tikrų sąlygų atsiradimu (aplinkybių išnykimu), nebent priežiūros institucija priima sprendimą jas atšaukti anksčiau nustatyto termino, kai turi pagrindą manyti, kad priežiūros tikslas yra pasiektas iki priežiūros institucijos sprendime taikyti poveikio priemonę (priemones) nurodyto termino.

6. Poveikio priemonė gali būti taikoma, jeigu praėjo ne daugiau kaip 3 metai nuo teisės akto pažeidimo padarymo dienos, o kai teisės akto pažeidimas yra tęstinis arba trunkamasis, -- nuo paskutinių tęstinio teisės akto pažeidimo veiksnių atlikimo dienos arba trunkamojo teisės akto pažeidimo pasibaigimo dienos.

7. Priežiūros institucija, svarstydamą, ar taikyti šiame įstatyme nustatytas poveikio priemones, atsižvelgdama į Finansinių priemonių rinkų įstatymo 94 straipsnio 5 dalyje nurodytas aplinkybes ir, kai nėra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, gali netaikyti šio įstatymo 51 straipsnyje nurodytų poveikio priemonių, jeigu teisės akto pažeidimas yra mažareikšmis, nedarantis esminės žalos šio įstatymo ir (arba) jo įgyvendinamųjų teisės aktų saugomiems interesams, arba jeigu ji turi pagrindą manyti, kad priežiūros tikslas gali būti pasiektas ir kitomis priemonėmis, ne tik taikant poveikio priemones.

53 straipsnis. Baudos

1. Priežiūros institucija turi teisę skirti:

1) už nustatytais terminais šiame įstatyme ir (arba) jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytos ar priežiūros institucijos pareikalautos informacijos, duomenų ar dokumentų nepateikimą arba neteisingos, neišsamios ar netikslios informacijos pateikimą – fiziniams asmenims, kurie verčiasi ūkine komercine ar profesine veikla, ir juridiniams asmenims – iki 15 000 eurų dydžio baudą;

2) už trukdymą priežiūros institucijai arba jos įgaliotiems asmenims atlikti patikrinimus – fiziniams asmenims, kurie verčiasi ūkine komercine ar profesine veikla, ir juridiniams asmenims – iki 25 000 eurų dydžio baudą;

3) už šio įstatymo draudžiamų atlikti veiksmų ar veiklos vykdymą arba už kitus, išskyrus šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus, šio įstatymo pažeidimus – juridiniams asmenims iki 2 procentų bendrųjų metinių pajamų dydžio baudą, o fiziniams asmenims, kurie verčiasi ūkine komercine ar profesine veikla, – iki 50 000 eurų dydžio baudą.

2. Juridinio asmens bendrosios metinės pajamos, pagal kurias nustatomas skiriamos baudos dydis, nustatomos pagal paskutinių juridinio asmens sudarytų (pasirašytų) metinių finansinių ataskaitų duomenis. Jeigu juridinis asmuo priklauso patronuojančiajai įmonei, bendrosios metinės pajamos, pagal kurias nustatomas skiriamos baudos dydis, yra pajamos, nurodytos pagrindinės patronuojančiosios įmonės paskutinėse sudarytose (pasirašytose) metinėse konsoliduotose finansinėse ataskaitose.

3. Tais atvejais, kai sunku ar neįmanoma nustatyti juridinio asmens bendrųjų metinių pajamų arba bendrosios metinės pajamos yra mažesnės negu vienas milijonas eurų, priežiūros institucija vietoj šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytos baudos skiria juridiniams asmenims baudą iki 80 000 eurų.

4. Jeigu dėl šio įstatymo 52 straipsnio 1 dalyje nurodytų pažeidimų buvo neteisėtai gauta pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengta nuostolių ar padaryta žalos ir tokių pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengtų nuostolių ar padarytos žalos dydis, jeigu jį įmanoma nustatyti, viršijo šio straipsnio 1 dalyje nurodytus baudų dydžius, priežiūros institucija skiria baudą iki dvigubo neteisėtai gautų pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengtų nuostolių ar padarytos žalos dydžio.

54 straipsnis. Priežiūros institucijos sprendimų, veiksmų (neveikimo) apskundimas ir viešas skelbimas

1. Priežiūros institucijos sprendimus, veiksmus (neveikimą) asmenys, manantys, kad buvo pažeistos jų teisės arba įstatymų saugomi interesai, turi teisę skusti teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

2. Skundo padavimas teismui iki teismo sprendimo dėl jo įsiteisėjimo dienos nesustabdo skundžiamo priežiūros institucijos sprendimo, išskyrus sprendimą skirti šiame įstatyme nustatytas baudas, arba priežiūros institucijos veiksmo vykdymo.

3. Priežiūros institucijos sprendimas dėl poveikio priemonės (priemonių) taikymo ar netaikymo per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos paštu ar elektroninių ryšių priemonėmis išsiunčiamas asmeniui, dėl kurio veiksmy buvo svarstomas poveikio priemonės taikymo klausimas, arba jam įteikiamas pasirašytinai.

4. Informacija apie pritaikytas poveikio priemones, įskaitant informaciją apie padaryto teisės akto pažeidimo esmę ir jį padariusio asmens pavadinimą, kai jis yra juridinis asmuo, arba vardą ir pavardę, kai jis yra fizinis asmuo, skelbiama priežiūros institucijos interneto svetainėje nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo tada, kai priežiūros institucijos sprendimas išsiunčiamas paštu ar elektroninių ryšių priemonėmis arba įteikiamas pasirašytinai asmeniui, kuriam poveikio priemonė buvo pritaikyta. Jeigu priežiūros institucijos sprendimas pritaikyti poveikio priemonę (priemones) yra apskundžiamas, priežiūros institucijos interneto svetainėje taip pat pateikiama informacija apie dėl pritaikytų poveikio priemonių pateiktus skundus ir jų nagrinėjimo rezultatus. Jeigu informacijos apie pritaikytas poveikio priemones paskelbimas padarytų neigiamą įtaką finansų rinkos stabilumui, atliekamam ikiteisminiam tyrimui ar padarytų neproporcingą žalą fiziniams ar juridiniams asmenims, tokia informacija neskelbiama tol, kol šios aplinkybės išnyksta, arba ji skelbiama neatskleidžiant teisės akto pažeidimą padariusio asmens duomenų. Priežiūros institucija užtikrina, kad paskelbta informacija būtų prieinama 5 metus nuo jos paskelbimo dienos. Asmens duomenys priežiūros institucijos interneto svetainėje skelbiami tik tokį laikotarpį ir naudojant tokias organizacines ir technines priemones, kad nebūtų pažeistos Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatos.

55 straipsnis. Priežiūros institucijos sprendimo vykdymas

1. Priežiūros institucijos sprendimas dėl baudos skyrimo turi būti įvykdytas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kurią šio įstatymo reikalavimus pažeidusiam asmeniui jis buvo įteiktas. Apskundus priežiūros institucijos sprendimą dėl baudos skyrimo, priežiūros institucijos sprendimas dėl baudos skyrimo turi būti įvykdytas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

2. Priežiūros institucijai priėmus sprendimą taikyti šio įstatymo 51 straipsnio 4, 5, 6 ar 7 punkte nurodytą poveikio priemonę, ji pradeda taikyti kitą dieną nuo sprendimo taikyti poveikio priemonę įteikimo asmeniui.

3. Priežiūros institucijos sprendimas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Priežiūros institucijos sprendimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 3 metus nuo jo įsigaliojimo dienos.

56 straipsnis. Šiame įstatyme nustatytų teisių atsisakymo negaliojimas ir kreipimasis į ginčus nagrinėjančias institucijas

1. Šiame įstatyme kredito gavėjui suteiktų teisių atsisakymas negalioja.
2. Kredito gavėjo ginčas su kredito davėju, kredito tarpininku ir tarpusavio skolinimo platformos operatoriumi nagrinėjamas Lietuvos banko įstatyme nustatyta tvarka.

57 straipsnis. Informacijos kredito gavėjams neatlygintinas teikimas

Kredito davėjų, kredito tarpininkų ir tarpusavio skolinimo platformos operatorių kredito gavėjams pagal šį įstatymą teikiama informacija turi būti teikiama neatlygintinai.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

58 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 6 straipsnio 15 punktą ir šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2017 m. liepos 1 d.
2. Šio įstatymo 6 straipsnio 15 punkto nuostatos įsigalioja 2018 m. liepos 1 d. ir taikomos kredito sutartims, sudarytoms nuo 2018 m. liepos 1 d.
3. Priežiūros institucija iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
4. Šio įstatymo nuostatos, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nurodytus atvejus, netaikomos kredito sutartims, sudarytoms iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.
5. Šio įstatymo 14 straipsnis, 16 straipsnio 6 dalis, 17, 20, 21, 22 ir 23 straipsniai taikomi kredito sutartims, sudarytoms iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos. Taip pat, jeigu keičiamos esminės iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos sudarytos kredito sutarties sąlygos, pakeistai kredito sutarčiai taikomos šio įstatymo nuostatos.
6. Kredito davėjų, tarpusavio skolinimo platformos operatorių ir kredito tarpininkų, vykdyusių šiame įstatyme nurodytą veiklą iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, vadovai, paskirti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, reikalavimus, nustatytus šio įstatymo 31 straipsnio 3 dalyje, turi įgyvendinti iki 2022 m. rugpjūčio 1 d. Priežiūros institucija išbraukia iš šio įstatymo 25, 28 ir

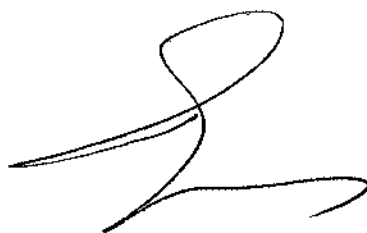
38 straipsniuose nurodytų viešųjų sąrašų asmenis, kurie iki šioje dalyje nurodytos datos neįgyvendino šio įstatymo 31 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų.

7. Kredito davėjai, tarpusavio skolinimo platformos operatoriai ir kredito tarpininkai, kurie šiame įstatyme nurodytą veiklą vykdė iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, reikalavimus, nustatytus šio įstatymo 32 straipsnyje, turi įgyvendinti iki 2018 m. liepos 1 d.

8. Kredito davėjai, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos turi priežiūros institucijos išduotą kredito įstaigos veiklos licenciją, taip pat kredito davėjai, kurie turi kitos valstybės narės priežiūros institucijos išduotą kredito įstaigos veiklos licenciją, jeigu priežiūros institucija iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos gavo kitos valstybės narės priežiūros institucijos pranešimą Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka, į viešąjį kredito davėjų sąrašą įrašomi šio įstatymo įsigaliojimo dieną.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL 2014 L 60, p. 34).

2. 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1011 dėl indeksų, kurie kaip lyginamieji indeksai naudojami finansinėse priemonėse ir finansinėse sutartyse arba siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, kuriuo iš dalies keičiami direktyvos 2008/48/EB ir 2014/17/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 596/2014 (OL 2016 L 171, p. 1).
